C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Lovecraft_Howard_Phillips-Stin_nad_Innsmouthem.PDB

PDB Name: H.P.Lovecraft - Stín nad Innsmo
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 25.9.2004
Modification Date: 25.9.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

STÍN NAD INNSMOUTHEM

I

Během zimy 1927-28 prováděli pověření úředníci federální vlády nezvyklé a tajné vyšetřování určitých poměrů ve starém massachusettském přístavu Innsmouthu. Veřejnost se o tom poprvé dozvěděla v únoru, kdy proběhla řada razií a zatčení, následovaná záměrnou likvidací pomocí ohně a trhavin - za přiměřených bezpečnostních opatření - množství rozpadlých, červy prožraných a údajně prázdných domů podél zpustlého nábřeží. Nezvídaví lidé přehlédli tuto událost jako jednu z vět-ších šarvátek prohibiční války.

Bystřejší čtenáři zpráv byli nicméně překvapeni obrovským množstvím zatčení, mimořádně velkým počtem nasazených mužů a mlčenlivostí, obklopující osud vězňů. Neproběhla žádná veřejná soudní líčení ani nebyla vynesena jasná obvinění, a ani potom nebyl kdokoli ze zatčených spatřen v obyčejném státním vězení. Vyskytly se zmatené zprávy o nemoci a kon-centračních táborech a později o rozdělení do

různých ná-mořních a vojenských věznic, ale nic z toho nebylo potvrzeno. Innsmouth se téměř vylidnil a teprve nyní se začínají objevovat známky pomalu se obnovujícího života.

Stížnosti četných liberálních organizací se setkaly s dlouhý-mi důvěrnými rozhovory a jejich představitelé navštívili někte-ré tábory a věznice. Výsledek toho byl, že se tyto společnosti staly překvapivě pasivní a mlčenlivé. S novináři to bylo těžší, ale nakonec se zdálo, že převážně spolupracovali s vládou. Jen jed-ny noviny - bulvární plátek, jemuž nikdo nepřikládal váhu pro jeho zdiskreditovanost - se zmínily o ponorce, která odpalova-la torpéda hluboko do mořské propasti hned za Ďáblovým úte

sem. Tato zpráva, náhodně získaná v brlozích námořníků, se zdála dost přitažená za vlasy, neboť nízký černý útes je vzdálen celou míli a půl od innsmouthského přístavu.

Lidé z okolí a blízkých měst si o tom mezi sebou hodně poví-dali, ale jen málo proniklo do vnějšího světa. Mluvili o sto let již vymírajícím a poloopuštěném Innsmouthu, ale nic nového nemohlo být divočejší a ohavnější, než co si šeptali a na co na-ráželi před lety. Mnohé věci je naučily tajnůstkářství a nyní již nemělo smysl na ně naléhat. Krom toho věděli opravdu velmi málo, neboť široké solné bažiny; pusté a neobydlené, oddělova-ly sousedy z vnitrozemí od Innsmouthu.

Ale nakonec se mi snad podaří překonat jejich odpor mluvit o této věci. Jsem si jist, že výsledky jsou tak jasné, že krom šoku z odporu vůbec nemůže veřejnosti ublížit zmínka o tom, co bylo v Innsmouthu nalezeno těmito zděšenými členy přepado-vého oddílu. Na druhé .straně, to, co se našlo, mohlo mít jistě víc než jedno vysvětlení. Nevím, kolik z celé historky bylo řeče-no právě mně, a mám dosti důvodů, abych si nepřál hlouběji pátrat. Neboť můj kontakt s touto záležitostí byl užší než kte-réhokoliv jiného nezasvěcence a já potlačil dojmy, které by mě mohly vést k drastickým krokům.

Byl jsem to já, kdo šíleně zděšen uprchl z Innsmouthu v čas-ných ranních hodinách onoho 16. července 127 a jehož po-plašné výzvy k vládě o vyšetření a zásah vyvolaly celou tu akci. Byl jsem ochoten mlčet, pokud byla věc čerstvá a nejistá, ale nyní, kdy to je stará událost, která nevzbuzuje veřejný zájem ani zvědavost, cítím podivné nutkání svěřit se někomu s tím, co jsem prožil v těch několika děsivých hodinách v tomto zlo-pověstném a zlem zastíněném přístavu smrti a bezbožné zrůd-nosu. I jen rozhovor o tom mi napomáhá obnovit důvěru ve vlastní schopnosti: přesvědčit sám sebe, že jsem prostě nebyl ten první, kdo podlehl nakažlivé halucinaci noční můry. Také mi to pomáhá rozhodnout se k určitému děsivému kroku, kte-rý mám před sebou.

O Innsmouthu jsem nikdy neslyšel až do dne, kdy jsem ho viděl poprvé a - zatím - naposled. Oslavoval jsem svou plnole-tost cestou do Nové Anglie, na níž jsem se věnoval paměti-hodnostem, archeologii a genealogii - plánoval jsem jet přímo ze starodávného Newburyportu do Arkhamu, odkud pocháze

la rodina mé matky. Neměl jsem auto, cestoval jsem drahou, tramvají i autobusem, hledaje vždy co nejlevnější dopravu. V Newburyportu mně poradili, že do Arkhamu by se mělo jet vlakem; a bylo to právě u pokladny této stanice, když jsem váhal nad vysokým jízdným, kde jsem se poprvé dozvěděl o Innsmouthu. Statný pokladník s bystrou tváří, jehož řeč prozrazovala, že není místní, zřejmě schvaloval mou šetrnost a navrhl mi, co ještě nikdo z ostatních informátorů nenabídl.

„Domnívám se, že byste rnohl jet starým autobusem," pravil s jistým váháním, „ale není zde v okolí moc oblíbený. Projíždí Innsmouthem - možná že jste o něm slyšel -, a proto se to li-dem nelíbí. Řídí ho člověk z Innsmouthu - Joe Sargent -, mys-lím ale, že nikdy neveze žádného zákazníka odtud nebo z Ark-hamu. Je kupodivu, že vůbec jezdí. Myslím, že je dosti levný, ale nikdy jsem v něm neviděl víc než dva tři lidi - nikoho jiného než ty z Innsmouthu. Odjíždí z náměstí - od Hammondova dragstóru - v 10 hodin dopoledne a v sedm večer, pokud to nebylo nějak změněno. Je to ale strašná rachotina - nikdy jsem v něm nejel."

To bylo poprvé, co jsem se doslechl o pochmurném Inns-mouthu. V běžných mapách ani nových průvodcích nebyla uvedena o městě jediná zmínka, která by mohla vzbudit můj zájem, a pokladníkův způsob narážek na město skutečně vzbu-dil mou zvědavost. Myslel jsem si, že město, které je schopno vyvolat v sousedství takovou nevoli, musí být přinejmenším po-divné a zasluhuje si pozornost turisty. Je-li na cestě do Arkha-mu, mohl bych se tam zastavit - a tak jsem pokladníka po-žádal, aby mi o něm něco řekl. Byl velmi opatrný a mluvil s pocitem mírného nadhledu nad tím, co říkal.

"Innsmouth? Inu, je to svým způsobem zvláštní město dole při ústí řeky Manuxet. Bývalo to téměř významné město, sku-tečný přístav před válkou 1812 - ale vše se rozpadlo v posled-ních sto letech. Nyní tam neprojíždí žádná železnice - B. & M. jím nikdy neprojížděla a odbočka z Rowley zanikla před lety.

Myslím, že je tam víc prázdných domů než lidí a o podnika-telské činnosti se nedá mluvit, kromě lovu ryb a humrů. Všich-ni jezdí převážně sem nebo do Arkhamu nebo do Ipswiche. Kdysi tam měli několik podniků, ale nic se nezachovalo, jen

jedna rafinerie zlata se slabým provozem, která nepracuje naplno.

Ta rafinerie bývala ale ohromná věc a starý Marsh, kterému patří, musí být bohatší než Krésus. Je to podivný patron a drží se většinou blízko svého domu. Říká se, že ve starším věku trpí ně-jakou kožní chorobou nebo deformitou, a proto se straní lidí.Je to vnuk kapitána Obeda Marshe, zakladatele podniku. Jeho matka prý byla cizinka, říká se, že z ostrovů Jižních moří - a když se před padesáti lety oženil s dívkou z Ipswiche, všichni ztropili povyk. Vždy se tak chovají k občanům z Innsmouthu a lidé zde v okolí se snaží zapřít, že mají také trochu innsmouthské krve. Ale pokud vím, Marshovy děti a vnoučata vypadají stejně jako kdokoliv jistý. Všímal jsem si jich tady- ale jak na to ted' myslím, nezdá se mi, že by se tu ty děti v okolí později, když byly starší, vyskytovaly. A nikdy jsem tu neviděl starého člověka.

A proč má každý tak spadeno na Innsmouth? Inu, mláden-če, nemusíte příliš věřit tomu, co zdejší lidé říkají. Těžko se dá-vají do řeči, ale když jednou začnou, nikdy nepřestanou. Do-mnívám se, že za posledních sto let navyprávěli hodně historek o Innsmouthu - většinou šeptem, a soudím, že jsou spíš vydě-šeni než cokoliv jiného. Některé z těch historek se vám budou zdát směšné - o starém kapitánovi Marshovi, který uzavřel smouvu s ďáblem a přinesl z pekla čerty do Innsmouthu, nebo o jakémsi uctívání ďábla a strašlivých obětech v místě blízko přístavu, o čemž si lidé povídají asi od roku 1845, ale já pocha-zím z Pantonu ve Vertmontu a takové historky mi nic neříkají.

Ale měl byste slyšet vyprávění pamětníků o černém útesu daleko od břehu - říkají mu Ďáblův útes Je většinu času dost nad vodou a nikdy příliš hluboko pod ní, ale těžko byste jej mohl nazvat ostrovem. Vypráví se, že je někdy na útesu vidět mnoho ďáblů, kteří se tam povaluji nebo se vrhají do jakýchsi jeskyň blízko vrcholu a zase z nich vyskakují. Je to hrubý a ne-rovný útes, vzdálený dobře jednu míli, a ke konci plavby se mu námořníci navykli vyhýbat velkým obloukem.

Tedy námořníci, kteří nejsou z Innsmouthu. Jedna z věcí, kterou měli proti starému kapitánu Marshovi, bylo podezření, že se za příznivého přílivu - někdy v noci - vylodil na útesu. Možná že tomu ram bylo, neboť i já připouštím, že. skalní útvar je zajímavý a že je možné, že hledal kořist pirátů a možná ji

i nalezl; ale povídalo se, že se tam spolčoval s démony. Když na to vše myslím, je pravda, že to byl skutečně kapitán Marsh, kdo zavinil špatnou pověst útesu.

Bylo to před velkou epidemií v roce 184G, která si vyžádala životy víc než poloviny obyvatel Innsmouthu. Nikdy se nepři-šlo na to, co to bylo za nemoc, ale pravděpodobně to byla něja-ká cizí choroba, zanesená loďmi z Číny nebo odjinud. Bylo to jisti dosti zlé - vyvolalo to výtržnosti, ale nevěřím, že by kdy zprávy o všech těch strašlivých událostech pronikly mimo hra-nice města - a zanechalo to město v zubožených stavu. Nikdy se nevzpamatovalo - nežije tam nyní víc než tři sta čtyři sta Iidí.

Skutečnost, která vězí za tím, jak lidé cítí, je prostě rasový předsudek - neříkám, že jim to mám za zlé. Já sám ty lidi z Innsmouthu nemám rád a nemám zájem jít do jejich města. Předpokládám, že víte - i když poznám podle řeči, že jste ze Západu -, kolik našich novoanglických lodí má co do činění s podivnými přístavy v Africe, Asii, v jižních mořích a kde ještě všude, a co za podivné lidi s sebou někdy přivážejí zpět. Pravděpodobně jste slyšel o muži ze Salemu, který se vrátil s čínskou manželkou, a možná víte, že zde je stále skupina ostrovan i z Fidži někde v okolí Cape Cod.

Víte, v minulosti lidí z Innsmouthu musí něco takového být. To místo bylo vždy ošklivě odříznuto od ostatního kraje baži-nami a zálivy, a proto si nemůžeme být jisti podrobnostmi; je ale zcela jasné, že starý kapitán Marsh si musel přivést ve dvacátých a třicátých letech nějaká divná individua, když se vracel se svými třemi loďmi z obchodních cest. Dnešní lidé v Inns-mouthu mají určitě nějaký divný povahový rys - nevím, jak to vysvětlit, ale nahání mi husí kůži. Uvidíte to trochu na Sargentovi, pojedete-li s ním autobusem. Někteří z nich mají podivně úzké hlavy s plochými nosy a vypoulené, strnulé oči, které se snad nikdy nezavřou, a jejich kůže také není, jak by měla být. Hrubá a strupovitá - a jejich krk je po stranách zcela vráscitý a svraštělý. A taky jsou moc brzo plešatí. Nejhůř vypadají ti starší - fakt je, že jsem mezi nimi nikdy neviděl opravdu sta-rého chlapa. Myslím, že při pohledu do zrcadla musí umřít! Zvířata je nenávidí - než přišla auta, mívali hodně potíží s koňmi.

Nikdo zde v okolí nebo v Arkhamu či Ipswichi s nimi nechce nic mít a oni sami se chovají poněkud odmítavě, když přijdou do města nebo když se někdo pokusí rybařit v jejich vodách. Je podivné, co ryb je všude v innsmouthském přístavu, když ne-jsou nikde jinde v okolí - ale zkuste tam rybařit a uvidíte, jak vás poženou! Lidé odtamtud sem jezdívali vlakem - když byla odbočka zrušena, chodívali pěšky na vlak do Rowley -, nyní jez-dí autobusem.

Ano, v Innsmouthu je též hotel - nazývá se Gilmanův dům-, ale nevěřím, že stojí za moc. Nedoporučoval bych to vyzkoušet. Raději zůstaňte zde a jeďte tím autobusem zítra ráno v deset pak můžete odjet v osm hodin večerním autobusem do Arkhamu. Před několika lety se u Gilmanů zastavil nějaký inspektor z továrny a utrousil pak o tom místě mnoho nepříjemných na-rážek. Zdálo se, že tam byla spousta divných lidí, protože ten chlapík slyšel hlasy v druhých pokojích - ač většina z nich byla prázdná -, a to jím otřáslo. Myslel si, že to byl hovor v cizí řeči, ale říkal, že to, co na tom bylo zlé, byl jeden hlas, který někdy promluvil. Zněl tak nepřirozeně - jako rozčvachtaně, říkal -, že se neodvážil svléknout a jít spát. Zůstal vzhůru a hned ráno zmizel. Hovor trval skoro celou noc.

Ten chlapík, jmenoval se Casey, toho hodně napovídal o tom, jak ho lidé v Innsmouthu pozorovali, jako by ho hlídali. Považoval Marshovu rafinerii za podivné místo - je ve staré to-vární budově u dolních vodopádů řeky Manuxet. To, co říkal, se shodovalo s tím, co jsem už dříve slyšel. Obchodní knihy byly ve špatném stavu a neobsahovaly žádné jasné záznamy o nějakém obchodování. Víte, byla to vždy trochu záhada, kde Marshovi brali to zlato, které rafinují. Nezdá se, že by ho přímo moc nakupovali, ale před lety odesílali lodí velké množství zlatých prutů.

Povídá se o podivných cizokrajných šperclch, které námořní-ci a muži z rafinérie někdy tajně prodávali nebo které bylo možno vidět jednou dvakrát na některých ženách z Marshovy rodi-ny. Lidé připouštěli, že starý kapitán Obed možná kšeftoval v nějakém pohanském přístavu, zvlášť od doby, kdy objednával hromady skleněných korálků a tretek, jaké mořeplavci obyčej-ně vozí pro obchod s domorodci. Jiní si

mysleli a stále si myslí, že našel na Ďáblově útesu starou pirátskou skrýš. Je tu ale jedna zvláštní věc. Starý kapitán je již šedesát let mrtev a od ob-čanské války odtud nevyjela žádná velká lod'; ale říkali mi, že Marshovi stejně dál nakupují něco málo těch tretek pro domo-rodce - většinou sklo a gumové hračičky. Možná že se na ně lidi z Innsmouthu sami rádi dívají - pánbu ví, stali se skoro tak odporní jako kanibalové z jižních moří a guinejští divoši.

Ten mor v roce čtyřicet šest zničil nejlepší krev města. Roz-hodně mají tamější lidé nyní pochybnou pověst a Marshovi i druzí boháči jsou stejně špatní jako všichni ostatní. Jak jsem vám řekl, v celém městě pravděpodobně není víc než čtyři sta lidí - přes všechny ty ulice, o nichž tvrdí, že tam jsou. Myslím si, že na Jihu se jim říká „bílá spodina" - zločinná a úskočná a plná tajností. Mají tam hodně ryb a humrů a rozvážejí je ná-kladními vozy. Je divné, že se to rybami hemží právě tam a ni-kde jinde.

Nikdo o nich nic neví a lidi ze školské správy a od sčítání lidu s nimi mají zatracené potíže. Můžete se vsadit, že v okolí Innsmouthu zvědaví cizinci nejsou vítáni. Já slyšel o více než jednom obchodníkovi či vládním úředníkovi, který tam zmizel, a také se povídá o jednom, který se zbláznil a je ted' zavřený v Denversu. Museli toho chlapa strašně vyděsit.

Proto být vámi bych tam na noc nešel. Nikdy jsem tam nebyl a jet tam nechci, ale myslím si, že cesta za dne vám nemůže ublížit - i když zdejší lidé by vám to nedoporučili. Jestli si ale opravdu chcete prohlížet pamětihodnosti a starodávné věci, Innsmouth by měl být pro vás to pravé místo."

A tak jsem strávil část tohoto večera ve veřejné knihovně v Newburyportu a sháněl informace o Innsmouthu. Když jsem se snažil ptát starousedlíků v obchodech, restauraci, garážích a v hasičské stanici, shledal jsem, že je přiměji k řeči ještě obtíž-něji, než předpovídal pokladník. Uvědomil jsem si, že nemohu ztrácet čas překonáváním jejich instinktivní mlčenlivosti. Měli v sobě jakousi nejasnou podezřívavost, jako by bylo něco ne-správného s každým, kdo se příliš zajímá o Innsmouth. Zasta-vil jsem se v YMCE a úředník mě skoro odradil od návštěvy tak bezútěšného a dekadentního místa a stejný postoj k tomu měli i lidé v knihovně. Jasně, v očích vzdělanců byl Innsmouth pou-ze zveličovaný případ místní degenerace.

Historie essexského okresu v policích knihovny mnoho neřekla kromě informace, že město bylo založeno rohu 1613, před revolucí bylo významné stavbou lodí a místem velké námořní prosperity na počátku 19. století a později menším centrem průmyslu který využíval vodní energii řeky Manuxet Velmi málo zde bylo uvedeno o epidemiích a vzpourách roku 1846, jako kdy=by diskreditovaly okres.

Zpráv o úpadku bylo málo, ačkoli význam pozdějších zápisů byl zřejmý. Po občanské válce byl veškerý průmyslový život omezen na Marshovu rafinérii a obchodování se zlatými pruty byl jediný zbytek většího obchodu krom věčného rybolovu. Lov ryb vynášel stále méně a méně, jak klesala cena suroviny, a vel-kovýrobní společnosti znamenaly konkurenci, ale nikdy v okolí innsmouthského přístavu nebyla nouze o ryby. Cizinci se tam zřídkakdy usazovali a existuje jakýsi diskrétně zastřený důkaz, že několik Poláků a Portugalců, kteří se n to snažili, bylo zvlášť drastickým způsobem rozehnáno.

Nejzajímavější ze všeho byla letmá zpráva o podivných šperclch, neurčitě spojovaných s Innsmouthem. Zřejmě udělaly značný dojem na lidi v celém okolí, protože tu byla zmínka o exemplářích v muzeu Miskatonické univerzity v Arkhamu a ve výstavní síni Newburyportské historické společnosti. Kusé popisy těchto věcí byly střízlivé a prozaické, ale podvěďomě ve mně vzbuzovaly zvláštní dojem neobvyklosti. Zřejmě na nich bylo něco tak vlivného a provokativního, že jsem na ně musel stále myslet a navzdory poměrně pozdní hodině jsem se rozho-dl podívat se na místní exponát - měl to být velký a divně tvarovaný předmět, zřejmě zamýšlený jako jakási tiára, pokud by byl upraven určitým způsobem.

Knihovník mi dal pár doporučujících řádek pro správkyni společnosti slečnu Annu Tiltonovou, která

bydlela nedaleko, a po krátkém vysvětlení mě tato laskavá stará dáma uvedla do uzavřené budovy - nebylo ještě příliš pozdě. Sbírka byla skutečně pozoruhodná, ale při mém současném rozpoložení jsem měl oči jen pro onen bizarní předmět, který se leskl v elektrickém světle v rohové skříni.

Nebylo potřebí zvláštního smy=slu pro krásu, aby mně doslo-va nevyrazila dech ta nadpozemská nádhera cizokrajné Fanta-zie, která zde spočívala na rudé sametové podložce. I teď stěží muhu popsat, co jsem viděl, i když to byl dosti jasně druh tiáry, jak stálo v popisu. Vpředu byla vysoká s velice širokým a podivně nepravidelným okrajem, jako by byla určena pro hlavu téměř zrůdně oválnou. Zdálo se, že je převážně ze zlata, i když podivný svítivý třpyt naznačoval, že jde o nějakou zvláštní slitinu se stejně nádherným, stěží určitelným kovem. Její stav byl téměř perfektní a člověk by strávil hodiny prohlížením okouzlujících a překvapivě netradičních dekoračních motivů - někdy jednoduše geometrických, jindy jasně mořských - na povrchu tepaných nebo vylisovaných do vysokého reliéfu technikou neuvěřitelné řemeslnosti a půvabu.

Čím déle jsem se díval, tím víc mě ten předmět fascinoval, ale v tom okouzlení byl zvláštní rušivý moment, který jsem sotva mohl objasnit nebo zhodnotit. Nejdříve jsem usoudil, že to, co mě stísňovalo, byla podivná, nezemská kvalita umění. Všechny ostatní umělecké předměty, které jsem kdy viděl, patřily k některému známému rasovému nebo národnímu proudu, nebo byly jinak vědomě modernistické v rozporu s každým poznaným proudem. Tato tiára byla jiná, pro tuto tiáru nic takového neplatilo. Jasně náležela k nějaké ustálené technice nekonečné zralosti a dokonalosti, přestože byla tato technika niterně vzdálená všemu jak východnímu, tak západnímu, starému nebo modernímu - všemu, o čem jsem kdy slyšel či co jsem kdy viděl. Jako by to bylo dílo z jiné planety.

Nicméně jsem brzy poznal, že můj nepříjemný pocit má druhý, možná stejně mocný zdroj v obrazovém a matematickém námětu podivného reliéfu. Všechny obrazce svědčily o pradávných tajemstvích a nepředstavitelných propastech času a prostoru a jednotvárně vodní charakter reliéfu se stával téměř zlověstný. Mezi těmito reliéfy byly bájné příšery odpudivé groteskno sti a zlověstnosti - polorybí a položabí v námětu, které člověk nemotal oddělit od jistého znepokojujícího a nepříjemného pocitu pseudopaměti, jako by vyvolávaly obraz z hlubiny buněk a tkání, jejichž funkce byly plně prvopočáteční a děsivě jedinečné. Občas jsem měl dojem, že každý obrys těchto rouhačských „rybožab" byl obestřen prapůvodní podstatou jakéhosi neznámého a nadpřirozeného zla.

Ve zvláštním protikladu ke vzhledu tiáry byla její krátká a nudná historie, jak ji líčila slečna Tiltonová. V roce 1873 ji za směšnou cenu zastavil v obchodu na St. Street jeden opilý muž z Innsmouthu a krátce nato byl zabit ve rvačce. Společnost ji získala rovnou od majitele zastavárny a okamžitě ji vystavila tak, aby to odpovídalo její hodnotě. Byla opatřena štítkem jako pravděpodobně východoindického nebo indočínského původu, i když tato atribuce byla opravdu nezávazná.

Slečna Tiltonová porovnávala všechny hypotézy o jejím původu a výskytu v Nové Anglii a přikláněla se k názoru, že je součástí nějakého exotického pirátského pokladu, který objevil starý kapitán Obed Marsh. Tento názor jistě neoslabily vytrvalé nabídky k odkoupení za vysokou cenu, které začala rodina Marshova činit, jakmile se dověděla o její přítomnosti v muzeu, a až dodnes je opakuje, bez ohledu na neměnné rozhodnutí společnosti neprodat.

Když mě tato dobrá dáma vyprovázela z budovy, dala mi najevo, že teorie o pirátském původu bohatství Marshových je velmi populární mezi rozumnými lidmi v kraji. Její osobní postoj k stínem zahalenému Innsmouthu - ve kterém nikdy nebyla - spočíval ve znechucení ke společnosti, která tak hluboce klesla v kulturní úrovni, a ujistila mě, že pověsti o uctívání ďábla jsou částečně opodstatněné existencí zvláštního tajného kultu, který tam získal moc a pohltil všechny pravověrné církve.

Říkala, že se nazývá „Esoterický řád Dagona" a že jde nepochybně o zvulgarizovaný, quasipohanský kult

dovezený před stoletím z východu, v době, kdy se rybolov v Innsmouthu zdál nevýnosný. Jeho přetrvávání mezi prostým lidem bylo celkem přirozené vzhledem k náhlému a trvalému návratu bohatého rybolovu a brzy se ukázalo, že má ohromný vliv na město. Plně nahradil svobodné zednářství a měl své hlavní sídlo v bývalé zednářské lóži na New Church Green.

Pro nábožnou slečnu Tiltonovou to byl vynikající důvod, aby se úmyslně vyhýbala starému městu zkázy a rozpadu; pro mne to však byl spíš čerstvý popud. K mému zájmu o architekturu a historii přibyl nyní nadšený zápal antropologa a téměř celou noc jsem ve své malé místnosti v YMCE nemohl spát.

II

Příští ráno krátce před desátou hodinou jsem stál se svým malým zavazadlem před Hammondovým dragstórem na starém Tržišti a čekal na innsmouthský autobus. Jak se blížila hodina jeho příjezdu, všiml jsem si všeobecného odchodu povalečů na druhou stranu ulice nebo k bufetu Ideal Lunch naproti na náměstí. pokladník zřejmě nepřeháněl nechuť, kterou místní lidé cítili vůči Innsmouthu a jeho obyvatelům. V několika okamžicích přirachotil dolů po State Street velice zchátralý autobus špinavé šedé barvy, otočil se a zastavil u obrubníku vedle mne. Domyslel jsem si hned, že je to můj spoj, což brzo potvrdilo poločitelné označení „Arkham - Innsmouth - Newb'port" na předním skle. Cestující byli jen tři - tmaví neupravení muži nevlídných tváří a celkem mladistvého vzhledu -, a když se vůz zastavil, těžkopádně vyklopýtali a šli vzhůru po State Street, mlčky a téměř kradmo. Řidič vystoupil také a já ho pozoroval, jak jde do obchodu, aby něco nakoupil. Tohle, uvažoval jsem, musí být Joe Sargent, o němž se zmínil pokladník; a ještě než jsem cokoliv postřehl, zaplavila mě vlna spontánního odporu, které jsem nemohl čelit ani ji vysvětlit. Náhle mě napadlo, jak velmi je přirozené, že místní lidé nechtějí jezdit autobusem, který vlastní a řídí tento muž, nebo navštěvovat častěji, než je nutno, místo, kde žije takový muž a jeho spoluobčané.

Když řidič vyšel z obchodu, prohlédl jsem si ho pozorněji a snažil se zjistit příčinu svého špatného dojmu. Byl to hubený člověk se svislými rameny, vysoký málo pod šest stop, oblečený v obnošeném modrém obleku, a na hlavě měl šedou otřepanou golfovou čapku. Mohlo mu být pětatřicet, ale podivné hluboké rýhy po stranách krku ho dělaly starším. Měl úzkou hlavu, vystouplé, vodově modré oči, které jako by nemrkaly, plochý nos, ustupující čelo a bradu a podivně nevyvinuté uši. Jeho široké silné rty a dolíčkované šedé tváře byly skoro bezvousé, na temeni pár řídkých, žlutých vlasů, které byly rozcuchané a kroutily se v nepravidelných chomáčích; povrch kůže se zdál místy podivně narušený, jakoby loupající se kožní chorobou. Jeho ruce byly velké a značně žilnaté a měly velmi nezvyklý nádech šedomodré barvy. Prsty byly v poměru k ostatní stavbě těla překvapivě krátké a zdály se stáčet do ohromné dlaně. Když šel k autobusu, sledoval jsem jeho podivně šouravou chůzi a všiml jsem si, že jeho nohy jsou neobyčejně velké. Čím více jsem se na ně díval, tím více jsem se divil, jak si vůbec může koupit boty, aby mu padly.

Jakási kluzkost u toho chlapíka zvyšovala mou nechuť. Zcela jistě pracoval nebo se potuloval okolo rybích skladišť a přinášel s sebou jejich charakteristický pach. Ale kolik v něm bylo opravdu cizí krve, to jsem nemohl uhodnout. Jeho podivný zjev určité nevypadal asijsky, polynézsky, levantsky nebo negroidně, ale bylo mi jasné, proč se lidem zdál nepříjemný. Já bych spíš uvažoval o biologické degeneraci než o příslušnosti k cizí rase.

Nepříjemně mě zarazilo, když jsem viděl, že v autobusu nejsou jiní cestující. Jaksi se mi nelíbila myšlenka, že pojedu sám s tímto řidičem. Když se jasně blížil čas odjezdu, ovládl jsem své pochyby a následoval

toho člověka do autobusu, podal mu dolarovou bankovku a zamumlal jediné slovo „Innsmouth". Na zlomek vteřiny se na mě zvědavě podíval a beze slova mi vrátil čtyřicet centů. Sedl jsem si daleko za něj, ale na stejnou stranu autobusu, protože jsem chtěl během jízdy pozorovat pobřeží.

Konečně se rozvrzané vozidlo skokem rozjelo a hlasitě rachotilo v oblaku výfukového kouře kolem starých cihlových domů na State Street. Díval jsem se na lidi na chodnících a měl jsem dojem, že jsem u nich zjistil zvláštní přání vyhnout se pohledu na autobus - nebo přinejmenším vyhnout se zdání, že se na něj dívají. Pak jsme projeli kolem impozantních starých obytných domů ze začátku republiky a ještě starších koloniálních farmářských stavení, minuli jsme Lower Green a řeku Parker a konečně se vynořili na dlouhé jednotvárné rovině otevřené pobřežní krajiny.

Den byl teplý a slunný, ale jak jsme pokračovali v jízdě, písči-tá krajina plná ostříce a zakrslých křovisek se stávala stále pustější. Viděl jsem oknem modrou vodu a písečnou hranici Plum Islandu a právě jsme se dostali blízko pláže, když se naše úzká cesta stočila od hlavní státní silnice k Rowley a Ipswichi. Nebyly zde vidět žádné domy a podle stavu silnice bych řekl, že zde byl velmi slabý provoz. Nízké, větrem ošlehané telefonní sloupky měly jen dva dráty. Tu a tam jsme přejeli hrubé dřevěné mosty přes přílivové zátoky, které se zařezávaly hluboko do vnitrozemí a zvyšovaly celkovou osamělost kraje.

Čas od času jsem zpozoroval mrtvé pahýly stromů a rozpad-lé základové zdi nad sypkým pískem, které připomínaly minulost, v níž, jak se zmiňovala jedna dějepisná kniha, kterou jsem kdysi četl, zde byl úrodný a hustě osídlený kraj. Změna Přišla, jak se psalo, současně s epidemií v roce 1846 a prostí lidé si mysleli, že to má temnou souvislost se skrytými silami zla. Po pravdě bylo její příčinou nemoudré kácení lesů blízko pobřeží, což oloupilo pudu u její přirozenou ochranu a otevřelo cestu vlnám písku hnaného větrem.

Konečně se nám Plum Island ztratil z dohledu a vlevo jsme viděli širou rozlohu otevřeného Atlantiku: Naše úzká cesta začala příkře stoupat a já cítil zvláštní zneklidnění z osamělého vrcholu před námi, kde rozrytá vozovka mizela za obzorem. Bylo to, jako by se autobus chtěl vznést do výše, zcela opustit zemi a splynout s neznámým tajemstvím vyšších sfér a záhadného nebe. Pach moře vyvolával zlověstné asociace a strnule sehnutá záda a úzká hlava tichého řidiče se stávaly stále záštiplnější. Jak jsem se na něj díval, viděl jsem, že temeno jeho hlavy bylo skoro stejné holé jako jeho tvář a že měl jen málo rozcuchaných žlutých pramenů vlasů na šedé strupovité pokožce.

Pak jsme dojeli na vrchol a spatřili za ním rozevřené údolí, kde se Manuxet vléval do moře přímo severně od dlouhé řady útesů, jejichž nejvyšším bodem byl Kingsport Head a které se táhly až ke Cape Ann. Na dalekém mlhavém obzoru jsem mohl rozeznat matný obrys Kingsport Headu, na jehož vrcholu stál podivný starý dům, o němž se vyprávělo tolik legend; ale v této chvíli byla má pozornost upoutána blízkou panorámou přímo pode mnou. Uvědomil jsem si, že jsem tváří v tvář pověstmi zahalenému Innsmouthu.

Bylo to město široce rozložené a hustě zastavěné, avšak s ohromující absencí viditelného života. 7,e změti komínových cylindrů nestoupal téměř ani obláček kouře a tři vysoké věže se tyčily matně a bezbarvě proti horizontu moře. Jedna z nich měla ulomenou špičku a v ní i v ostatních byly pouze zející černé otvory tam, kde bývaly ciferníky hodin. Nekonečná změť prohnutých mansardových střech a špičatých štítů navozovala s pronikavou jasností představu hniloby•, a jak jsme se blížili po nyní klesající cestě, viděl jsem, že mnohé střechy jsou zcela propadlé. Také tam byl jakýsi velký blok georgiánských domů s polámanými střechami, věžičkami a „vyhlídkovými balkónky". Byly většinou dále od moře a jeden nebo dva se zdály být v při-jatelném stavu. Mezi nimi jsem viděl do vnitrozemí se táhnoucí rezavé, travou zarostlé koleje opuštěné železnice s nakloněnými telegrafními sloupy, nyní bez drátů, a polorozpadlé stopy starých vozových cest do Rowley a Ipswiche.

Úpadek byl horší na nábřeží, i když uprostřed jsem si všiml bílé zvoničky na docela dobře zachovalé cihlové stavbě, která vypadala jako malá továrna. Přístav, již dlouho zanesený pískem, byl uzavřen starým kamenným vlnolamem, na němž jsem rozeznával drobné postavy několika sedících rybářů a na jehož konci bylo něco, co vypadalo jako základy bývalého majáku. Uvnitř této přehrady se utvořil písečný jazyk, na němž jsem viděl několik vetchých chatrčí, přivázaných mělkých člunů a rozházené koše na chytání raků. Jediné místo, kde byla voda hluboká, bylo tam, kde řeka tekla kolem budovy se zvonicí a stáčela se k jihu, aby se vlila do moře u okraje vlnolamu.

Tu a tam vyčnívaly z břehu zříceniny přístavních hrází, které skončily v neodvratném rozpadu; ty nejdále na jihu se zdály nejzničenější. Daleko v moři, přestože byl vysoký příliv, jsem zahlédl dlouhou černou čáru, sotva vystupující nad hladinu, nicméně vzbuzující dojem zvláštní skryté zlovolnosti. Věděl jsem, že to musí být Ďáblův útes. Jak jsem se díval, přidal se k zlověstnému odporu zvláštní prchavý pocit vábení, a co bylo dosti podivné, shledával jsem tento podtext více zneklidňující než původní dojem.

Po cestě jsme nikoho nepotkali, ale nyní jsme začínali míjet opuštěné farmy v různém stupni rozpadu. Pak jsem si všiml několika obydlených domů s vytlučenými okny ucpanými hadry a s množstvím mušlí a mrtvých ryb, válejících se na zaneřá-děných dvorcích. Jednou nebo dvakrát jsem viděl lhostejně vypadající lidi, kteří pracovali na chudých zahrádkách nebo vyhrabávali škeble na pobřeží páchnoucím rybami, a skupinu špinavých dětí s opičími obličeji, které si hrály kolem zaplevelených domovních schodů. Tito lidé působili nějak ještě víc zneklidňujícím dojmem než ony bezútěšné domy, protože téměř , j každý měl v tváři a pohybech něco divného, co ve mně instinktivně vzbuzovalo nechuť, aniž jsem byl schopen určit proč nebo to pochopit. Na okamžik jsem se domníval, že jsem již viděl tento typický vzhled, možná vyobrazený v knize, ve spojení se zvláštní hrůzou nebo trudnomyslností; ale tato pseudovzpomínka velmi brzo pominula.

Když autobus sjel níže, zachytil jsem v nepřirozeném tichu trvalý zvuk vodopádu. Chatrné, nenatřené domy zhoustly a lemovaly obě strany ulice a měly více městský vzhled než ty, které jsme zanechali za sebou. Panoráma před námi se sevřelo do kulisy ulice a místy jsem mohl rozeznat, kde byla dříve dlažba z kočičích hlav a pásy cihlových chodníků. Všechny domy byly zjevně opuštěné a tu a tam byly proluky, kde rozpadající se komíny a sklepní zdi vypovídaly o domech, které se zřítily. Nad vším pak převládal nepředstavitelný, nanejvýš odporný pach ryb.

Brzy se začaly objevovat křižovatky a příčné ulice; ty vlevo vedly k pobřežnímu království zchátralosti a úpadku, zatímco ty vpravo prozrazovaly zašlou velikost. Až kam jsem dohlédl, neviděl jsem ve městě lidi, ale nyní se objevovaly známky sporadického obydlení; tu a tam záclony v oknech, tu a tam odřený automobil u chodníku. Dláždění a chodníky se rýsovaly čím dál jasněji, a i když většina domů byla skutečně stará - dřevěné a cihlové stavby pocházely z počátku 19. století -, byly zřejmě uchovávány v obýváníschopném stavu. Jako amatérský znalec starožitností jsem uprostřed této nezměněně přežívající minulosti téměř přestal vnímat hnusný zápach a ztratil jsem pocit ohrožení a odporu.

Ale nebylo mi souzeno dosáhnout místa svého určení bez opravdu silného, pronikavě nepříjemného dojmu. Autobus přijel na jakési veřejné prostranství nebo velkou křižovatku s kostely na obou stranách a se zbytky neudržovaného trávníku uprostřed a já hleděl na velkou, sloupy lemovanou dvoranu na pravé straně křižovatky. Kdysi bílá barva stavby byla nyní šedá a loupala se a černý a zlaty' štít na trojúhelníkové římse byl tak setřelý, že jsem jen stěží rozeznal slova: „Esoterický řád Dagona". Toto tedy dříve byla zednářská lóže, nyní předaná zvrhlému kultu. Když jsem se namáhal rozluštit ten nápis, má pozornost byla rozptýlena chraplavými zvuky prasklého zvonu na druhé straně ulice a já se rychle otočil, abych se podíval oknem na své straně autobusu.

Zvuk přicházel z kamenného kostela se sesedající věží prokazatelně pozdějšího data než většina domu, postaveného těžko pádným gotickým stylem a stojícího na neúměrně vysoké kryptě s okny opatřenými

okenicemi. I když ručičky na ciferníku na té straně, na kterou jsem viděl, chyběly•, věděl jsem, že tyto drsné údery vyzváněly jedenáct hodin. Pak byly náhle všechny myšlenky na čas vymazány vystoupivším obrazem ostré intenzity a nevysvětlitelnou hrůzou, která se mě zmocnila, dříve než jsem poznal, co to opravdu bylo. Dveře kostelní krypty byly otevřené a uvnitř odhalovaly čtyřúhelník černoty- A jak jsem se díval, něco přeběhlo nebo se zdálo přeběhnout onen temný obdélník a vpálilo do mého mozku bleskovou představu noční můry která byla o to víc matoucí, že zde v podstatě nebylo nic, co by opravňovalo vznik takové noční můry.

Byla to živoucí bytost - první, krom řidiče, kterou jsem viděl od okamžiku, kdy jsem vstoupil do ulic města -, a kdybych byl býval ve vyrovnanější náladě, neshledal bych v ní nic hrůzného. Byl to jasně pastor, jak jsem zjistil okamžik poté; byl oblečen v podivné roucho, nepochybně zavedené v časech, kdy Dagonův řád pozměnil rituál místních církví. Věc, kterou pravděpodobně zachytil můj první podvědomý letmý pohled a která přispěla k pocitu divné hrůzy, byla vysoká tiára, kterou měl na hlavě, téměř přesný duplikát té, kterou mi minulý večer ukázala slečna Tiltonová. To zapůsobilo na mou představivost a dodalo pečeť nepopsatelné zlověstnosti neurčité tváři a rouchu tvora, šourajícího se pod tiárou. Uvědomil jsem si hned, že tu nebylo nic, nijaký důvod, proč bych měl cítit ten strach nahánějící dotek zlé pseudovzpomínky. Což nebylo přirozené,že místní tajný kult přijal mezi své tradiční oblečení jedinečný druh pokrývky hlavy, podivným způsobem dobře známý míst' ní společnosti - možná jako nejdražší poklad?

Na chodnících bylo nyní vidět velmi málo lidí - všichni byli mladí, odpuzujícího vzhledu, osaměli nebo v tichých skupin kádr po dvou až třech. V přízemí polorozbořených domů byly tu a tam malé obchůdky s ošumělými vývěsními štíry a všiml jsem si, že jsme kodrcali kolem jednoho až dvou zaparkovaných nákladních aut. Šum vodopádu byl zřetelnější a já náhle před sebou spatřil pěkně hluboké říční koryto, překlenuté širokým silničním mostem s kovovým zábradlím, za nímž se otevřelo velké náměstí. Když jsme rachotili přes most, vyhlížel jsem ven na obě strany a zaznamenal několik továrních budov na okraji strmého travnatého srázu nebo trochu pod ním. Hluboko dole bylo v řece hodně vody a směrem proti proudu jsem uviděl po své pravé ruce dva mohutné vodopády a nakonec ještě jeden po proudu po mé levici. Od tohoto místa byl hluk zcela ohlušující. Pak jsme vjeli na velké polokruhovité náměstí za řekou a zahnuli doprava před vysokou budovu, korunovanou věžičkou a se zbytky žluté omítky a s polosmazaným vývěsním štítem, který oznamoval, že toto je Gilmanův dům.

Byl jsem rád, že z toho autobusu mohu vystoupit, a ihned jsem odnesl své zavazadlo do ošuntělé haly hotelu. Byla zde jen jedna osoba - starší člověk, který neměl ten „innsmouthský vzhled",jak jsem si to navykl nazývat, ale rozhodl jsem se, že se ho nebudu vyptávat na to, co mě zajímalo; vzpomněl jsem si, že v tom hotelu se děly, podle vyprávění pokladníka železniční stanice, podivné věci. Vyšel jsem na náměstí, odkud již. autobus odjel, a pozorně jsem se rozhlížel.

Jednu stranu dlážděného otevřeného prostranství tvořil rovný břeh řeky, druhou polokruh cihlových budov s příkrými střechami z let kolem roku 1800 - a z něho se radiálně rozbíhaly ulice k jihovýchodu, jihu a jihozápadu. Bylo tam tísnivě málo lamp a byly malé se slabými žárovkami - byl jsem rád, že jsem si naplánoval svůj odjezd na ďobu před setměním, i když jsem viděl, že by měl být jasný měsíc. Všechny budovy byly v dobrém stavu a možná v nich bylo asi tucet obchodů v běžném provozu; jeden z nich byl obchod s potravinami patřící společnosti First National, další byly ponurý restaurant, dragstór, kancelář velkoobchodu rybami a dále na východním konci náměstí blízko řeky kancelář jediného průmyslu města - Marshovy rafinerie Bylo tam asi deset lidí a čtyři nebo pět au-tomobilů a naklaďáků. Nikdo mi nemusel říkat, že toto je střed Innsmouthu. Na východě jsem zahlédl modré záblesky přístavu, proti němuž se rýsovaly rozpadající se zbytky tří kdysi krásných georgiánských věží. A na břehu na druhé straně řeky jsem viděl bílou zvonici ryčící se naď tím, co jsem považoval za Marshovu rafinerii.

Rozhodl jsem se položit první dotazy v potravinářském obchodě, jehož zaměstnanci nebyli asi rodilí

Innsmouthčané.

Objevil jsem asi sedmnáctiletého, o samotě stojícího chlapce ve službě a byl jsem potěšen, když jsem u něho zjistil bystrost a vlídnost, které slibovaly ochotnou informaci. Zdálo se, že je mimořádně dychtiv mluvit, a brzy jsem usoudil, že se mu nelíbí toto místo, jeho zápach po rybách ani jeho tajnůstkářští lidé. Bylo pro něj úlevou promluvit s jakýmkoliv cizím člověkem. Pocházel z Arkhamu, bydlel s rodinou, která přišla z Ipswiche, a jezdil domů, kdykoliv měl chvíli volno. Jeho rodině se nelíbilo, že pracuje v Innsmouthu, ale společnost ho tam přeložila a on nechtěl ztratit zaměstnání.

Říkal, že v Innsmouthu není veřejná knihovna nebo informační služba, ale možná že se bez toho obejdu. Ulice, kterou jsem přišel, se jmenovala Federální. Na západ byly ulice pěkných starých rezidencí - Široká, Washingtonova, Lafayettova a Adamsova - a na východ pak byly pobřežní Blumy. V této chu-dinské čtvrti - podél Hlavní třídy - najdu staré georgiánské kostely, ale jsou již dlouho opuštěny. Nebylo žádoucí být příliš nápadný v takovém sousedství, zejména severně od řeky, neboť lidé zde jsou nevlídní a nepřátelští. Dokonce se tu občas ztratil nějaký cizinec.

Některá místa byla přímo zakázána, a on sám na to téměř doplatil. Nikdo se například nesmí příliš potloukat kolem Marshovy rafinerie nebo kolem dosud používaných kostelů, nebo kolem sloupy lemované dvorany Dagonova řádu v New Church Green. Ony církve byly velmi zvláštní - jejich vlastní sbory působící jinde se od nich silně distancovaly - a očividně měly prapodivné obřady a liturgická roucha. Jejich vyznání víry bylo bludařské a svého druhu tajuplné včetně známek určitých divných proměn, které mély vést na této zemi k tělesné nesmrtelnosti. Mladíkův vlastní pastor - dr. Walace z Asburijské metodisticko-episkopální církve v Arkhamu - ho naléhavě žádal, aby se nepřipojoval k žádné církvi v Innsmouthu.

A co se týče lidí z Innsmouthu - mladík nevěděl, co si o nich má myslet. Byli tak nepřátelští a málokdy vidět, jako zvířata žijící v doupatech, a člověk si těžko může představit, co dělají v době mezi nepravidelným rybolovem. Možná - soudě podle množství nezákonně páleného alkoholu, co konzumují - leží většinu dne v alkoholickém omámení. Zdáli se být nevrle spojeni dohromady v jakýsi druh. společenství a porozumění - opovrhovali světem, jako by měli přístup k jiným a lepším sférám bytí. Jejich zjev - zejména ty strnulé, nemrkající oči, které člověk nikdy neviděl zavřené - byl jistě dostatečně šokující - a jejich hlasy byly odporné. Bylo strašné slyšet je v noci zpívat v kostele, zvláště během jejich hlavních svátků nebo duchovních shromáždění, která jsou dvakrát do roka, 30. dubna a 31. října.

Mají velice rádi vodu a plavou často v řece i zálivu. Plavecké závody k Ďáblovu útesu jsou všeobecně známé a zřejmě všichni byli schopni zúčastnit se tohoto náročného sportu. Když o tom člověk přemýšlí, byli na veřejnosti vidět hlavně jen mladí lidé a z nich ti nejstarší byli nejvíce dědičně zatíženi. Vyskytnou-li se výjimky, jsou to většinou osoby beze stopy deviace, jako starý úředník v hotelu. Je také otázka, co se stalo s množstvím starších lidí a jestli „innsmouthský vzhled" nebyl zvláštním a zákeřným příznakem nemoci, která se s postupujícím věkem zrychlovala.

Jistě, pouze velice vzácná choroba může způsobit tak rozsáhlé a radikální anatomické změny kostry člověka v dospělosti - včetně tak základní věci, jako je tvar lebky -, jenomže tato stránka věci nebyla tak zarážející a neslýchaná jako viditelné projevy choroby samé. Mladík předpokládal, že by bylo těžké v tomto směru vyvodit věcné závěry; neboť nikdo osobně nezná domorodce, bez ohledu na to, jak dlouho žil v Innsmouthu.

Mladík si byl jist, že mnoho lidí, ještě horších než ti nejhorší, co byli vidět, je někde zavřeno. Lidé někdy slyšeli nejpodivnější zvuky. Vratké chatrče na pobřeží severně od řeky jsou údajně spojeny tajnými chodbami a jsou pravou změtí nevídaných abnormalit. Co za cizí krev - zda jakou - měly tyto bytosti, nebylo možno říci. V těchto chodbách se skrývala jistá obzvlášť odpudivá individua, když vládní úředníci

nebo jiní přišli z vnějšího světa do města.

Že by bylo zbytečné, říkal můj informátor, vyptávat se domorodců na cokoliv o městě. Jediný, kdo by byl ochoten mluvit, je velice starý, ale normálně vyhlížející muž, který žije v chudobinci na severním okraji města a tráví čas procházkami nebo postáváním kolem hasičské zbrojnice. Tomuto bělovlasému člověku, Zadoku Allenovi, bylo 96 let a byl jaksi postižený na hlavu, krom toho, že to byl místní opilec. Byl to zvláštní a nenápadný tvor, který se stále ohlížel přes rameno, jako by se něčeho bál, a když byl střízlivý, nedal se přesvědčit, aby vůbec mluvil s cizincem. Avšak nebyl schopen odolat žádné nabídce svého oblíbeného jedu; a jednou opilý, mohl poskytnout velice překvapující útržky šeptaných vzpomínek.

Nicméně se od něho dalo získat málo užitečných údajů, neboť jeho historky byly• nesmyslné a obsahovaly nejasné náznaky o nemožných zázracích a hrůzách, které nemohly mít zdroj jinde než v jeho vlastní chorobné fantazii. Nikdo nikdy mu vlastně nevěřil, ale místní obyvatelé neviděli rádi, když pila mluvil s cizinci; a nebylo vždy bezpečné být viděn v rozhovoru s ním. Od něho pravděpodobně pocházely některé nejdivočejší veřejné klepy a bludy•.

Někteří usedlíci původcem odjinud čas od času líčili absurdní jevy, ale vezmeme-li v úvahu Zadokovy historky a znetvořené starousedlíky, nebylo divu, že takové představy byly běžné. Nikdo z těchto usedlíků nezůstával venku dlouho do noci, protože byl rozšířen pocit, že to není moudré. Krom toho byly ulice děsivě temné.

Co se týče obchodu - nadbytek ryb byl jistě téměř neskutečný, ale domorodci jej stále méně a méně využívali. Nadto ceny klesaly a konkurence rostla. Samozřejmě že skutečně hlavním obchodem města byla rafinerie, jejíž obchodní kancelář byla na náměstí jen několik dveří východně od místa, kde jsme stáli Starého pana Marshe nebylo nikdy vidět, ale někdy přijel do podniku v uzavřeném voze se záclonkami.

Kolovalo mnoho dohadů, jak nyní Marsh vypadá. Kdysi byl velký fešák a lidé říkali, že stále nosí parádní kajzrok edvardovské doby•, zvlášť přizpůsobený určitým deformitám. Dříve jeho synové vedli kancelář na náměstí, ale později se většinou neukazovali a přenechali břemeno obchodních záležitostí mladší generaci. Synové a jejich sestry se podivně měnili, zejména ti starší, a říkalo se, že-jejich zdraví se zhoršuje.

Jedna z Marshových dcer byla odpudivá žena připomínající hada a nosila přemíru šperků zřetelně stejně exotického původu jako ona zvláštní tura. Můj informátor si toho často všiml a slyšel mluvit o tom, že pocházejí z nějakého tajného pokladu, buď od pirátů, nebo démonů. Duchovní - nebo kněží, nebo jakkoliv se nyní nazývají - také nosí tento druh ozdob jako pokrývku hlavy, ale málokdo je zahlédne. Jiná individua mladík neviděl, i když se říká, že je jich v okolí Innsmouthu mnoho.

Marshovi spolu se třemi urozenými rodinami ve městě - Waiteovými, Gilmanovými a Eliotovými - byli velice uzavření. Žili ve velikých domech podle Washingtonovy ulice a někteří údajně ukrývali ještě žijící příbuzné, jimž vzhled nedovoloval ukázat se na veřejnosti a jejichž úmrtí byla hlášena a zaznamenávána.

Mladík mě varoval, že většina tabulek s označením ulic chybí, a aby mi pomohl, nakreslil mi povšechnou, ale postačující a pečlivou mapu hlavních zajímavostí města. Po krátkém prostudování jsem si byl jist, že mi mapa velice pomůže, a s mnoha díky jsem ji zastrčil do kapsy. Protože se mi nelíbila ušmudlanost jediné restaurace, kterou jsem viděl, koupil jsem sýrové keksy a zázvorové oplatky, abych se později naobědval. Rozhodl jsem se, že projdu hlavní ulice, promluvím s některými nerodáky, které snad potkám, a večer v osm hodin chytím autobus do Arkhamu. Město, které jsem viděl, bylo příznačným a nadsazeným příkladem všeobecné zkázy; ale protože jsem nebyl sociologem, omezil jsem se ve svých kritických pozorováních na pole architektury.

Tak jsem začal svou systematickou, i když polozmatenou cestu innsmouthskými úzkými, zastíněnými a zpustlými ulice-mi. Přešel jsem most, otočil jsem se směrem k hučícím dolním vodopádům a prošel jsem blíže kolem Marshovy rafinérie, kde podivně scházel hluk jakékoli činnosti. Budova stála na příkrém srázu u řeky blízko mostu a prostranné křižovatky ulic, kterou jsem považoval za dřívější centrum města, kterým se po revoluci stalo Hlavní náměstí.

Když jsem znovu přešel řeku po mostě Hlavní ulice, narazil jsem na oblast naprosté opuštěnosti, která mnou jaksi otřásla. Zřícená změť mansardových střech tvořila ježatou a fantastickou siluetu, nad níž se tyčila démonická věž starého kostela s uťatou špicí. Některé domy podél Hlavní ulice byly obydlené, ale většina byla pevně zabedněna. Dole v nedlážděných vedlejších ulicích jsem viděl černá zející okna opuštěných chatrčí, z nichž mnohé se nakláněly v nebezpečných a neuvěřitelných úhlech přes propadající se části základů. Okna civěla tak příznačně, že to potřebovalo odvahu obrátit se na východ k pobřeží. Jistě, jak domů přibývalo, tvořily naprosto zpustošené město a hrůza z opuštěných domů narůstala spíše geometrickou než aritmetickou řadou. Pohled na tak nekonečné ulice bezvýrazné prázdnoty a smrti a myšlenka na nekonečnou řadu černých přízračných obydlí daných napospas pavučinám, vzpomínkám a červu přemožiteli vyvolaly částečně potlačený strach a nechuť, které nemohla rozptýlit ani nejpevnější filozofie.

Rybí ulice byla stejně opuštěná jako Hlavní, i když se lišila tím, že měla četná skladiště z cihel a kamene stále ve výtečném stavu. Vodní ulice vypadala téměř stejně, až na to, že tam byly směrem k moři velké mezery, kde bývaly přístavní hráze. Neviděl jsem živoucí bytost krom několika málo rybářů u vzdáleného vlnolamu a neslyšel jsem jiný zvuk než pleskání přílivu v přístavu a hučení vodopádů na řece Manuxet Město mi šlo stále víc na nervy a kradmo jsem se ohlížel zpět, když jsem vybíral zpáteční cestu přes rozkolísaný most Vodní ulice. V souladu s nákresem byl most Rybí ulice v ruinách.

Na sever od řeky byly stopy bídného života - ve Vodní ulici byly v provozu balírny ryb, kouřící komíny a tu a tam záplatované střechy, náhodné zvuky z nezjistitelných zdrojů a nečetné postavy v pustých ulicích a nedlážděných uličkách -, ale mně to připadalo ještě tísnivější než ta pustota na jihu města. Jednak byli lidé ještě ošklivější a nenormálnější než ti blízko středu města, takže mi to velice často zlověstně připomínalo něco niterně fantastického, s čím jsem se nemohl vyrovnat. Nepochybně odlišný rys innsmouthských lidí zde byl silnější než dál ve vnitrozemí, pokud „innsmouthský vzhled" nebyl skutečně spíše nemoc než vrozená úchylka, v kterémžto případě by měla být tato oblast považována za útočiště pro pokročilejší případy.

Detail, který mi vadil, byl výskyt několika sotva patrných zvuků, které jsem slyšel. Mohly samozřejmě přicházet výhradně z prokazatelně obydlených domů, ale ve skutečnosti byly často nejsilnější za těmi nejpevněji zabedněnými průčelími. Byly to praskavé, cupitavé a chraplavé podezřelé zvuky; a s divnými pocity jsem myslel na skryté tunely, o nichž se zmínil mladík v potravinářství. Náhle se mi vybavila otázka, jak asi znějí hlasy těchto lidí. Zatím jsem neslyšel v této městské čtvrti žádný hovor a vůbec jsem si nepřál ho slyšet.

Zastavil jsem se jen na tak dlouho, abych se podíval na dva pěkné, ale zničené kostely na Hlavní a Kostelní ulici, a spěchal jsem pryč z této odporné pobřežní chudinské čtvrti. Můj příští logický cíl byl New Church Green, ale nedokázal jsem znovu projít kolem kostela, v jehož kryptě jsem zahlédl nevysvětlitelně strach nahánějící postavu toho kněze nebo pastora se zvláštním diadémem. Krom toho mi mladík z potravinářství řekl, že kostely, stejně jako dvorana Dagonova řádu, nejsou vhodné prostředí pro cizince.

Vydal jsem se tedy severně podél Hlavní ulice k Martinově, pak jsem zabočil k centru, přešel bezpečně Federální ulicí severně od New Church Green a přišel do zchátralé patricijské čtvrti severní Široké, Washingtonovy, Lafayettovy a Adamsovy ulice. I když tyto impozantní staré třídy byly špatně dlážděné a

neudržované, jejich jilmy stíněná důstojnost zcela nevyprchala. Jedno panské sídlo za druhým přitahovalo můj pohled, většina z nich sešlá a zabedněná v zanedbaných zahradách, ale jedno nebo dvě sídla v každé ulici jevila známky obydlenosti. Ve Washingtonově ulici byla řada čtyř až pěti domů výtečně opravených s pečlivě udržovanými trávníky a zahradami. O nejpřepychovějším z nich, s terasovitě uspořádanými květinovými záhony, které se táhly dozadu až k Lafayettově ulici, jsem předpokládal, že je to dům starého pana Marshe, postiženého majitele rafinerie.

V žádné z těchto ulic nebylo vidět živé bytosti a překvapovala mě tu naprostá nepřítomnost koček a psů. Jiná věc, která mě mátla a rušila, byla mnohá okenicemi opatřená okna druhých poschodí a podkroví - dokonce i v některých nejlépe zachovalých sídlech. V tomto tichém městě odcizení a smrti se zdálo, že tajnůstkářství a uzavřenost jsou všudypřítomné, a nemohl jsem uniknout pocitu, že jsem na každém kroku skrytě pozorován zlomyslnýma vytřeštěnýma očima, které se nikdy nezavítej í.

Zachvěl jsem se, když chraplavé údery zvonice po mé levici odbily třetí. Zřetelně jsem si vybavil hroutící se kostel, odkud ty zvuky přicházely. Šel jsem Washingtonovou ulicí k řece a stál jsem tváří v tvář zóně dřívějšího průmyslu a obchodu; všiml jsem si vpředu rozvalin továrny a viděl zbytky staré železniční stanice a krytý železniční most nad korytem řeky po své pravici. Nebezpečný most přede mnou byl nyní označen varovným návěštím, ale já to riskoval a znovu jsem přešel na jižní břeh, kde se opět objevily známky života. Kradmé, ťapající bytosti tajně zíraly mým směrem a normálnější tváře hleděly za mnou chladně a zvědavě. Innsmouth rychle začínal být nesnášenlivý a já se stočil dolů Painovou ulicí směrem k Hlavnímu náměstí v naději, že seženu nějaký dopravní prostředek, který by mé dopravil do Arkhamu dříve než onen podivný autobus, jehož odjezd mi připadal tak vzdálený.

Tehdy to bylo, kdy jsem spatřil vlevo položřícenou hasičskou zbrojnici a povšiml si rudolícího starého muže s huňatým vousem a vodovýma očima, v nepopsatelných hadrech, který seděl na lavičce před zbrojnicí a hovořil s několika ošuntělými, ale normálně vyhlížejícími hasiči. Musí to být jistě Zadok Allen, poloblázniv alkoholický devadesátník, jehož historky o starém Innsmouthu a jeho stínu byly tak hrůzné a neuvěřitelné.

III

Musela to být vrtkavost osudu nebo cynický vliv temných skrytých sil, co mě přimělo změnit mé plány. Byl jsem dlouho předtím rozhodnut omezit svá pozorování jen na architekturu a právě jsem spěchal na náměstí, abych nalezl nějaký dopravní prostředek a rychle se dostal z tohoto rozpadajícího se města smrti a zničení; ale pohled na starého Zadoka Allena dal nový směr mým myšlenkám a přiměl mě zpomalit mé kroky.

Byl jsem ujištěn, že ten starý muž dělá jen narážky na divoké, nesouvislé a neuvěřitelné historky, a byl jsem varován, že vzhledem k domorodcům není bezpečné být viděn v rozhovoru s ním, nicméně pomyšlení na tohoto letitého svědka rozkladu města, se vzpomínkami sahajícími zpět do raných dnů lodí a továren bylo tak lákavé, že ani množství protidůvodů nemohlo způsobit, abych mu odolal. Koneckonců, nejpodivnější a nejbláznivější mýty jsou často spíš symboly nebo alegorie, založené na pravdě - a starý Zadok musel vidět vše, co se dělo kolem Innsmouthu v posledních devadesáti letech. Zvědavost vzplála nesmyslně a neopatrně a ve své mladické samolibosti jsem si představoval, že bych mohl být schopen vyloupnout jádro sku-tečných událostí ze zmatených fantastických výlevů, které bych z něho možná mohl vytáhnout pomocí čisté whisky.

Věděl jsem, že ho nemohu ihned oslovit, protože by si toho hasiči jistě všimli a nesouhlasili s tím. Místo toho jsem uvažo-val, že bych se mohl připravit tím, že seženu nějaký pašovaný alkohol tam, kde je ho podle mladíka z potravinářství dostatek. Pak bych mohl bloumat zjevně bez účelu kolem hasičské zbroj-nice, dát se do řeči se starým Zadokem a přimět ho začít jednu z jeho častých nesouvislých řečí. Mladík říkal, že je opravdu neklidný, zřídka sedává v okolí hasičské zbrojnice déle než jed-nu až dvě hodiny.

Litrová láhev whisky byla snadno k dostání, i když ne levně, v zadní části ušmudlaného krámu se smíšeným zbožím v Eliotově ulici hned vedle náměstí. Špinavě vyhlížející chlapík, který mě obsluhoval, měl náznak zírajícího „innsmouthského vzhle-du", ale byl svým způsobem celkem zdvořilý; asi byl zvyklý na klientelu družných cizinců, jako jsou řidiči nákladních aut, ná-kupčí zlata a podobní lidé, kteří byli příležitostně ve městě.

Po návratu na náměstí jsem měl štěstí, neboť když jsem se vlekl z Painovy ulice kolem rohu Gilmanova domu, zahlédl jsem vysokou hubenou a v hadry oblečenou postavu starého Zadoka Allena. V souladu se svým plánem upozornil jsem ho na sebe máváním právě zakoupenou lahví a brzo jsem zjistil, že se za mnou toužebně šoural, když jsem zabočil do Waiteovy ulice směrem k nejopuštěnější oblasti, jakou jsem si kdy dovedl představit.

Sledoval jsem směr podle mapy, kterou mi nakreslil mladík z potravinářství, a zamířil jsem na zcela opuštěný úsek jižního pobřeží, étery" jsem předtím navštívil; jediní lidé na dohled byli rybáři na vzdáleném vlnolamu. Když půjdu několik bloků dolů na jih, dostanu se mimo jejich dohled, najdu místo k sezení na opuštěné přístavní hrázi a mohu se vyptávat starého Zadoka nepozorován a po neomezený čas. Než jsem došel na Hlavní ulici, uslyšel jsem za sebou tichý a sípavý hlas volat „Hej, pane!" a dovolil jsem tomu starému muži, aby mne dohonil a bohatě si zavdal z láhve.

Jak jsme šli k Vodní ulici, začal jsem vyzvídat a zahnul jsem na jih do všudypřítomné bezútěšnosti a divně zřícených rozvalin. Shledal jsem, že se ten letitý jazyk neuvolnil tak rychle, jak jsem očekával. Konečně jsem uviděl mezi troskami cihlových zdí travou porostlý průhled k moři, za kterým se promítal zaplevelený pás přístavní hráze z hlíny a zdiva. Hromady mechem porostlých kamenů u vody slibovaly přijatelné posezení a místo bylo ze severu kryté zničeným skladištěm před jakýmikoliv zraky. Pomyslel jsem si, že zde je ideální místo pro dlouhý a důvěrný rozhovor, a tak jsem vedl svého společníka dolů po cestě a vyhledal místo k sezení mezi kameny porostlými mechem. Ovzduší smrti a opuštěnosti bylo příznačné a pach ryb téměř nesnesitelný, ale já byl rozhodnut nenechat se ničím odstrašit.

Měl jsem asi čtyři hodiny na rozhovor, měl-li jsem chytit spoj do Arkhamu v osm hodin, a tak jsem začal starému pijanovi nalévat více alkoholu. Přitom jsem jedl svůj skromný oběd. S dávkováním pití jsem byl opatrný, abych nepřekročil jeho míru, protože jsem si nepřál, aby Zadokova alkoholická povídanost přešla do strnulosti. Po hodině se jeho tajnůstkářská nemluvnost zdála mizet, ale k mému velkému zklamání stále uhýbal mým otázkám o Innsmouthu a jeho stíny pronásledované minulosti. Blábolil o běžných věcech, projevoval informovanou znalost novin a velký sklon k filozofování rádoby duchaplným venkovským způsobem.

Koncem druhé hodiny jsem se bál, že litr whisky nebude stačit k dosažení cíle, a přemýšlel jsem, zda bych neměl starého Zadoka opustit a dojít pro další. Právě tehdy náhoda způsobila průlom, který mé otázky nebyly schopné udělat; starcova sípavá užvaněnost se změnila a přiměla mě, abych se k němu na-klonil a vzrušeně naslouchal. Seděl jsem zády k moři páchnoucímu rybami, ale on byl k němu čelem a něco způsobilo, že jeho bloudící pohled spočinul na nízké vzdálené linii Ďáblova útesu, který se jasně a téměř oslnivě vynořoval nad vlnami. Zdálo se, že je mu ten pohled nepříjemný, neboť začal tiše klít a končil důvěrným šepotem a vědoucím škodolibým pohledem. Naklonil se ke mně, vzal mě za klopy kabátu a zasyčel jakési narážky, v kterých se nebylo možno mýlit.

„To je to místo, kde všecko začlo - proklatý místo všech špatností, kde začíná hluboká voda - brána pekel - učiněnej pád dolů ke dnu, kam ani lano na měření hloubky nedosáhne. To má na Svědomí Starej kapitán Obed - ten objevil na ostrovech jižního moře víc, než bylo k jeho dobru.

V těch dnech na tom byli všichni zle. Obchod Se nehejbal, fabriky ztratily práci, dokonce i ty nový - a nejlepší z našich chlapů zabilo korzárství ve válce 1812, nebo Se. ztratili S brigou Elisou, nebo na pramici Ranger - obě to byly Gilmanovy lodě. Obed Marsh měl na moři tři lodě - brigantýnu Columby, brigu Hetty a koráb Královu-a Sumatry. To jen on pokračoval S Výcho-doindickou a S Pacifickou, i když brigantýna Esdruse Martina Malajská nevěsta vozila zboží až do osmadvacátýho.

Nikdy nikdo nebyl jako kapitán Obed - čertovo kopyto! - cha,cha! - Pamatuju Se na jeho vyprávění o vzdálenejch krajích a na to, že všecky Lidi měl za pitomce, protože chodili na křes-ťanský Shromáždění a nesli Svůj těžký osud trpělivě a tiše. Ří-kal, že sou řády, který maj lepší bohy -jako ty, co uctívaj lidi v Indii. Ti jim obvykle přinášej dobrej rybolov za jejich oběti a skutečně odpovídaj na modlitby lidí.

Jeho první důstojník Matt Eliot taky dost mluvil, jenže byl proti tomu, aby lidi dělali bezbožný věci. Mluvil o jednom os-trově východně od Othaheite, kde byla hromada kamennejch rozvalin, Starších, než aby kdokoli o tom věděl, něco takovýho jako ta na Ponape v Karolinách, ale S vytesanejma obličejema, který vypadaly jako velký Sochy na Velikonočním ostrově. Byl tam blízko malej sopečnej ostrov, kde byly jiný rozpadlý zbytky s jiným vytesáváním - všechny poničený, jako by byly kdysi po-topený v moři, a všude na nich zobrazení strašlivejch příšer.

Jo, pane, Matt říkal, že domorodci tam měli kolem tolik ryb, kolik jich mohli ulovit, a okázale nosili na pažích a hlavách ná-ramky a obroučky ze zvláštního zlata, pokrytý obrázkama pří-šer, podobnejch těm, který byly vytesaný na rozvalinách toho malýho ostrova - něco jako rybám podobný žáby nebo žábám podobný ryby, namalovaný ve všech možnejch polohách, jako by to byly lidský bytosti. Nikdo z nich nemoh dostat, odkud maj všechny ty věci, a všichni ostatní domorodci Se divili, jak to dělaj, že najdou tolik ryb, i když nejbližší ostrovy maj chudej úlovek. Matt se divil a kapitán Obed taky. Obed krom toho zjis-til, že rok od roku Se ztrácelo mnoho pěknejch mladejch lidí a že nechtěli mít kolem Sebe lidi starý. Taky Si myslel, že ty lidi vypadaj zatraceně divně i na Kanaky.

Obedovi se podařilo z těch pohanů dostat pravdu. Nevím, jak to udělal, ale začal obchodovat s těma zlatejma věcma, který nosili. Ptal se jich, odkud ty věci sou a jestli jich mohou přinýst víc, a nakonec tu historku vymámil ze starýho náčelníka - říkali mu Walakea. Nikdo krom Obeda nevěřil tomu starýmu žlutýmu ďáblovi, ale kapitán uměl číst v lidech jako v knihách cha, cha! Nikdo mi nikdy nevěří, když mu to vypravuju, a nemyslím si, že vy jo, mladíku - i když, jak se tak na vás koukám, máte pohled ostrej, jako měl Obed."

Šeptání starého muže sláblo a já se otřásl nad tou hrůzou a opravdovou zlověstností jeho intonace, i když jsem věděl, že jeho vyprávění nemusí být nic jiného než opilcova fantazie.

"Jo, pane - Obed poznal, že sou na zemi věci, o nichž většina lidí nikdy neslyšela - a ani by jim neuvěřila, kdyby je slyšela. Zdálo se, že ty Kanakové obětovali nemálo svejch mladejch mužů a děvčat nějakejm „tvorům", který žili pod mořem, a za to měli všechny možný výhody. Setkávali se s těma tvorama na tom malým ostrůvku s divnejma rozvalinama a ty hrozný obra-zy žaborybích příšer měly asi ty tvory představovat. Možná že to byl ten druh tvorů, kterej je ve všech pověstech o mořskejch pannách, a tak to začalo. Maj různý města na mořským dně a odtud vyvřel ten ostrov. Zdá se, že v těch kamennejch stavbách byl některej z těch tvorů živej, když se ostrov náhle vynořil nad hladinu. A tak se Kanakové dovtípili, že tam dole něco je. Dorozumívali se posunkama, hned jak přestali bejt vyděšený, a netrvalo dlouho a uzavřeli s nima dohodu.

Ty tvorové měli rádi lidský oběti. Dostávali je od Kanaků už dávno, ale pak ztratili spojení s vnějším světem. Není na mně, abych vám řek, co dělali s těma obětma, a nemyslím si, že Obed byl příliš chovej se ptát. Ale s těma pohanama si docela dobře poradil, protože se jim vedlo špatně a nad vším si zoufali. Dvakrát ročně: o filipojakubský noci a o Všech svatejch - pravidelně, jak mohli, odevzdávali určitej počet mladejch lidí těm mořskejm tvorům. Taky jim dávali vyřezávaný tretky, který vyráběli, a ty tvorové jim za to dávali mnoho ryb - naháněli je z celýho moře - a sem tam nějaký věci z kovu podobnýho zlatu.

No, jak sem řek, domorodci se setkávali s těma tvorama na tom malým sopečným ostrůvku - jezdili tam s obětinama na kanoích a přiváželi zpět zlatý klenoty, který dostávali. Ze začátku ty tvorové nikdy nepřišli na hlavní ostrov, ale po čase se jim přec jen zachtělo přijít. Zdá se, že toužili po tom sry""kat se s lidmi a zúčastnit se obřadů u příležitosti velkejch dnů - na filipojakubskou noc a o Všech svatejch. Víte, mohli žít jak na vzduchu, tak ve vodě - myslím, že se jim říká obojživelníci. Kanakové jim řekli, že lidi z ostatních ostrovů se o nich dověděli a chtěj je zničit, ale tvorové řekli, že jim je to jedno, protože oni mohou vyhladit celý lidský pokolení, jestli je budou otravovat - to znamená všechny ty lidi, který nemaj určitý znaky, étery' měli ti ztracení Prastaří, ať už je to kdokoliv. Ale protože nechtěj nikoho trápit, neukazujou se, když někdo ostrov navštíví.

A pokud jde o páření s těma ropucho-rybama, Kanakové se tomu vyhejbali - ale nakonec se naučili změnit svůj názor na věc - zdá se, že lidi si vytvořili určitej vztah k těm vodním stvůrám - všechno živý přišlo kdysi z vody a jen málo je třeba, aby se zas vrátilo zpět. Ty tvorové řekli Kanakům, že z jejich spojení se naroděj děti, který zprvu budou vypadat lidsky, ale časem se budou víc podobat těm tvorům a nakonec se vrátěj do vody a připojej se k těm tam dole. A to je nejdůležitější, mladý příteli - ty, co se změněj na ryby a vrátěj se do vody, nikdy neumřou Ty tvorové nikdy neumíraj, jen když sou násilně zabitý.

Jo, pane, zdá se, že v době, kdy starej Obed poznal ty ostrovany, měli v sobě mnoho rybí krve od těch hlubokomořskejch tvorů. Když zestárli a začalo to bejt na nich vidět, byli držený v úkrytu, dokud nepocítili nutkání vrátit se do vody a opustit to místo. Některý byli víc postižený, některý se nikdy nezměnili natolik, aby se do vody vrátili, ale většinou to dopadlo tak, jak to ty tvorové říkali. Ty, který se narodili už s jejich podobou, ty se změnili brzo, ale ty, který vypadali téměř lidsky, zůstávali na ostrově až přes sedmdesát let, i když se většinou pokusili jít pod vodu dřív. Lidi, který odešli do vody, čas-to navštěvovali ostrov, takže se stávalo, že některý se setkávali se svými pětkrát pra-pradědy, který opustili pevnou zem před několika staletíma.

Všichni se zbavili myšlenky na smrt - vyjma těch, který odešli do války kanoí s ostatníma ostrovanama, nebo těch, který byli obětovaný mořskejm bohům nebo zemřeli na uštknutí hadem, na mor nebo jinou rychlou nemoc, nebo něco podobnýho, ještě dřív, než odešli pod vodu - a pouze očekávali změnu, která po jisty" době vůbec nepřipadala strašná. Mysleli si, že to, co bude, bude stejně dobrý jako to, čeho se vzdávaj - a myslím, že Obedovi se přihodilo totéž, když přemejšlel o Walakeově historce. Walakea ale byl jedním z mála, který v sobě neměl rybí krev, pocházel z královského rodu, který se navzájem ženil s královskými rody z jiných ostrovů.

Walakea ukázal Obedovi mnoho obřadů a zaklínání, který měly co dělat s mořskejma tvorama, a ukázal mu některý lidi z vesnice, který se hodně lišili od lidský podoby. Ale nikdy mu neukázal nikoho z pravejch mořskejch tvorů. Nakonec mu dal takovou divnou věc z olova, nebo něco takovýho, co, jak říkal, mohlo přivolat ty rybí nory vodevšad ve vodě, kde hnízdili. Stačilo jen hodit tu věc s patřičným zaklínáním do vody. A protože ty tvorové byli roztroušený po celým světě, Walakea tvrdil, že kdokoliv se porozhlídne kolem, může to hnízdo najít a přivolat je, kdyby potřeboval.

Mattovi se ten kšeft vůbec nelíbil a chtěl, aby se Obed tomu ostrovu vyhejbal Kapitán byl ale ziskuchtivej

a domníval se, že by moh získat levně ty zlatu podobný věci a že by se mu vyplatilo udělat z nich zvláštní šperky. A tak to chodilo léta a Obed získal dost těch zlatu podobnejch krámů, že moh založit rafinerii ve starej, rozpadle] Waiteově fabrice. Neprodával ty věci, jak byly, protože lidi by se moc vyptávali. Ale stejně se jeho posádka k nějakýmu kousku čas od času dostala a prodala ho, přestože přísahali, že budou mlčet; a Obed dovolil svejm ženám nosit některý z těch kousků, pokud se co nejvíce podobaly lidskejm.

No, a v osmatřicátým - když mně bylo sedm roků, našel Obed mezi dvěma cestama ostrov bez lidí. Zdá se, že domorodci z okolních ostrovů přišli na to, co se děje, a vzali věc do svejch rukou. Myslím si, že přece jen měli ty starý talismany, kterejch jedině se ty mořský tvorové báli. Není jasný, co si Kanakové ponechali, když mořská hlubina zaplavila ostrov s ruinama staršíma než potopa. Proklatě, to byli - nenechali stát nic, jak na hlavním ostrově, tak na malým sopečným ostrůvku, až na ty ruiny, který byly příliš veliký, aby je povalili. Na mnoha místech byly roztroušený malý kameny - něco jako amulety - s vyobrazením toho, čemu se dnes říká svastika. Byly to asi znaky těch Prastarejch. Všichni lidi byli vyhubený, ani stopa po zlatejch kouskách, a žádnej z okolních Kanaků neřek o těch věcech ani slovo. Nikdy ani nepřipustili, že kdy byli na tom ostrově nějaký lidi.

To se tedy moc dotklo Obeda, když zjistil, že jeho normální obchod začal chudnout. Dotklo se to taky celýho Innsmouthu, protože v době mořskejch vejprav, kdy profitoval pán lodi, profitovala i posádka. Většina lidí z okolí města snášela těžký doby jako ovce a rezignovala. Ale vedlo se jim špatně, protože ryb ubejvalo a ani fabrikám se dobře nevedlo.

Tehdy začal Obed lidi popichovat, že sou jak ovce a jen se modle] ke křesťanskýmu nebi, který jim moc nepomohlo. Vyprávěl, že poznal lidi, který se modlili k bohům, co jim dávaj opravdu to, co potřebujou. A říkal, že kdyby za ním stála skupina lidí, možná by moh získat síly, co zajistěj hodně ryb a i trochu zlata. Samozřejmě, ty, který se plavili na Královně Sumatry a ostrov viděli, věděli, co to znamená, a nebyli příliš nadšený přiblížit se k mořskejm tvorům, ale ty, který nevěděli, oč jde, uvažovali nad tím, co Obed říká, a začali se ho ptát, co maj dělat, aby je doved na cestu k víře, která jim přinese užitek."

Zde se starý muž zajíkl, zamumlal a upadl do mrzutého a bojácného mlčení, nervózně se ohlížel přes rameno a pak se otočil a upřeně se zadíval na vzdálený černý útes. Když jsem na něj promluvil, neodpovídal a tak mi bylo jasné, že ho musím nechat dopít láhev. Šílené, rozvláčné povídání, které jsem poslouchal, mě hluboce zaujalo, protože jsem se domníval, že v něm byla obsažena jakási primitivní alegorie, založená na zvláštnosti Innsmouthu a zdokonalená tvořivou obrazotvorností, plnou úryvků exotických legend. Ani na okamžik jsem nevěřil, že to povídání má nějaký opravdu reálný základ. Nicméně jeho vyprávění mělo v sobě stopu opravdové hrůzy, i kdyby jen proto, že se zmínil o zvláštních špercích, podobných zlověstné tiáře v Newburyportu. Snad ty ornamenty nakonec přece jen pocházely z nějakého divného ostrova a divoké historky byly spíše lží starého Obeda než toho letitého pijana.

podal jsem láhev Zadokovi, který ji vytáhl do poslední kapky. Bylo zajímavé, jak mohl snést tolik whisky, aniž se projevila v jeho vysokém, sípavém hlase stopa těžkopádnosti. Olízl okraj láhve, zastrčil ji do kapsy a pak se začal kývat a tiše si pro sebe něco šeptat. Naklonil jsem se blízko k němu, abych zachytil všechna artikulovaná slova, která by mohl utrousit, a zdálo se mi., že jsem zpozoroval sardonický úsměv pod potřísněnými, chundelatými kníry. Ano - opravdu formuloval slova a mohl jsem jich dost pochytit.

„Chudák Man - Matt byl dycky proti tomu - pokoušel se získat lidi sta svou stranu a dlouze hovořival s kazatelama - sta nic to bylo - kongregačního pastora vyhnali z města, test od metodistů utek - a nikdy sem už neviděl baptistickýho pastora, „odhodlanýho" Babcocka - Hněv Jehovův sta vás! - byl sem domejšlivej malej kluk - ale co sem slyšel, to sem slyšel, a co sem viděl, to sem viděl - Dagon a Ashtoreth - Belial a Belzebub - Zlatý tele a idoly Kanaanu a filištínský - babylonský ohavnosti - Mene,

mne, tekel, ufarsin. Zase přestala obával jsem se, podle pohledu vodových mod-rých očí, že je blízko naprosté otupělosti. Ale když jsem mu lehce zatřásl ramenem, otočil se s překvapující čilostí a obořil se na mě ještě s několika nesrozumitelnými větami.

„Nevěříš mi, co? No, sto, no - tak mi řekni, mladíku, proč se kapitán Obed s nějakejma dvaceti jistejma lidma plavíval hluboko v noci k Ďáblovu útesu a opěvoval ty tvory tak hlasitě, že při správným větru to bylo slyšet po celým městě? Řekni mi to, sto! Řekni mi, co za těžký věci házel Obed do hlubiny na druhý straně útesu, kde dno spadá prudce dolů jako sráz, hloubějc, než si myslíš? Řekni mi, co dělal s divně tvarovanou olověnou věcí, co mu dal Walakea? No, chlapče - a co všichni vyřvávali o filipojakubský noci a znovu sta Všechny svatý? A proč ty noví pastoři v kostele, bejvalí námořníci - nose] divný hábity a sou ověšený těma zlatejma věcma, který Obed přines? No?"

Vodově modré oči byly nyní téměř divoké a šílené a špinavě bílá bradka se ježila jako nabitá elektřinou. Starý Zadok asi viděl, že jsem ucouvl, protože se začal zlobně chechtat.

„No, sto, sto, sto - začínáš vidět, co? Možná že bys byl rád tenkrát na mým místě, když sem v noci z věžičky sta našem domě viděl, co se dělo venku sta moři. Hu, můžu ti říct, že malej džbán má velký uši - a já pochyt všechno, co se povídalo o kapitánu Obedovi a lidech venku sta útesu. Ha, ha, ha - A co tu noc, kdy sem vzal tátovi lodní dalekohled nahoru do věžičky a viděl útes hustě se hemžící postavami, který se, když vyšel měsíc, střehlav ponořily. Obed a jeho lidi byli ve člunu, ale ty postavy se ponořovaly do hloubky na vzdálený straně a nikdy nevyplavaly. Jak by se ti líbilo, kdybys byl jako mladej holobrádek sám ve věžičce na střeše a díval se na postavy, který vůbec nebyly lidský? Ha...? Ha, ha, ha, ha..."

Starý muž začínal být hysterický a já se třásl bezejmennou panikou. Položil na mě rameno sukovitou pazouru a mně se. zdálo, že se netřásl ze samého veselí.

„Co když jedný noci uvidíš spadnout něco těžkýho z Obedova člunu za útesem a příští den se dovíš, že se postrádá jeden mladík? No? Viděl někdy někdo Hirama Gilmana, nebo slyšel někdo, kam se schoval? Slyšel? A Nick Pierce, a Luelly Waite, a Adoniram Southwick a Henrv Garrison? Hej? Ha, ha, ha... Postavy, který gestikulujou rukama... ty, který ruce opravdu maj...

Jo, pane, to byla doba, kdy se Obed začal stavět na nohy. Lidi viděli, že jeho tři dcery posej zlatý šperky, jaký na nich nikdo dřív neviděl, a jak z komínu rafinerie znovu stoupá kouř. I jinejm se dobře dařilo, ryby se houfně vracely do přístavu rovnou k výlovu a nebesa věděj, jak mnoho ryb sme začli odvážet do Newburyportu, Arkhamu a Bostonu. Tehdá dal Obed obnovit starou železniční spojku. Některý rybáři v Kingsportu slyšeli o výlovu a přijeli v šalupách, ale všichni se ztratili. Nikdo je už nikdy neviděl. A právě tehdy naši lidi založili Esoterickej řád Dagona a zakoupili pro něj zednářskej dům od lože Kalvárie. Ach, ach... Matt Eliot byl zednář a byl proti prodeji, ale právě tehdá se ztratil.

Vzpomeň si, neříkal sem, že Obed chtěl mít všechno tak, jak to bylo na ostrově Kanaků. Nemyslím si, že zprvu chtěl mísení krve, nebo aby mladý lidi šli do vody a změnili se v ryby a byli nesmrtelný. Chtěl ty zlatý věci a byl ochotnej za ně zaplatit a myslím si, že ty druhý se s tím na chvíli spokojili...

V šestačtyřicátým se město začalo rozhlížet a samostatně myslet. Mnoho lidí bylo nezvěstnejch. Na nedělních shromážděních bylo mnoho divokejch kázání a mnoho řečí o útesu. Myslím, že sem něco proved, když sem řek radovi Mowrymu, co sem z věžičky viděl. Jednou v noci parta lidí sledovala Obedovu skupinu k útesu a slyšel sem střelbu mezi člunama. Druhej den byli Obed a dvaatřicet dalších uvězněný a každej se divil, co se vlastně stalo a z čeho sou vlastně obviněný. Bože,kdyby tak někdo viděl dopředu... Několik tejdnů pozdějc, když se dlouho nic neházelo do moře..."

Zadok jevil známky strachu a vyčerpání, dopřál jsem mu chvilku klidu, ačkoliv jsem se s obavou díval na hodinky. Příliv se obrátil a vracel se a zdálo se, že šum vln Zadoka probudil. Byl jsem rád, že byl příliv, protože při vysoké vodě by rybí pach nemusel být tak zlý. Znovu jsem se namáhal, abych zachytil jeho šepot.

„Tu hroznou noc... viděl jsem je... byl sem nahoře ve věžičce... byly jich hordy... spousty... po celým útesu a plavali vzhůru přístavem do Manuxetu... Bože, co se dělo tu noc v ulicích Innsmouthu... lomcovali našima dveřma, ale táta jim nechtěl otevřít... potom si vzal kvér a vylezl kuchyňským oknem, aby vyhledal radu Mowryho a pokusil se něco udělat... Hory mrtvejch a umírajících... výstřely a výkřiky... křik na Starým a Hlavním náměstí a na New Church Green... otevřený vězení... výzvy... zrada... když sem přišli lidi a všimli si, že polovic usedlíků zmizela, řekli jim, že to byl mor... nikdo nezůstal, jen ty, co se přidali k Obedovi a těm norům, a ty, co mlčeli... už nikdy sem o tátovi neslyšel..."

Starý muž těžce oddechoval a hodně se potil. Jeho stisk na mém rameni zesílil.

„Ráno bylo všechno uklizený, ale stopy zůstaly... Obed si vzal všechno na starost a řek, že se teď věci změněj... jiní s námi teď budou chodit do kostela, a některý domácnosti musej ubytovat hosty... chtěj se s námi promísit tak, jak to udělali s Kanakama, a on sám se necejtí vázanej, aby jim v tom zabránil. Dostal se daleko, náš Obed... byl jako posedlej. Říkal, že přinesli ryby a poklady a měli by dostat, po čem touží.

Nic se nemělo navenek změnit, ale měli bysme se vyhejbat cizincům, pokud je nám jasný, co je pro nás dobrý. Všichni sme museli přísahat na Dagona a později některý z nás dvakrát i třikrát. Ty, který zvlášť pomáhali, dostávali zvláštní odměnu - zlato a podobně. Bylo zbytečný reptat, tam dole jich byly milióny. Byli by radši, kdyby nemuseli vyplavat a vyhladit lidstvo. My neměli ty starý amulety, abychom je mohli zničit jako lidé z jižních moří, a Kanakové nikdy neprozradili svý tajemství.

Kdyby vždycky dostali dost obětí a primitivních tretek a přístřeší ve městě, nechaj věci docela tak, jak sou, nebudou se starat o cizince, který by mohli venku něco vyprávět - pokud nebudou do ničeho strkat nos. Všichni z tý skupiny pravověrných - Dagonova řádu - a děti nikdy nezemřou, vrátěj se k matce Hydře a otci Dagonovi, odkud všichni pocházíme. Iä ! Iä! Cthulhu fhtagn! Ph'nglui mglu´nafh Cthulhu R'lyeh u´gahnagl fhtagn "

Starý Zadok rychle upadl do úplného běsnění a já zatajil dech. Chudák starý - do jaké hloubky pomatenosti přivedl tu plodnou, vynalézavou mysl alkohol a nenávist k hnilobě, odci-zení a nemoci kolem! Začal sténat a slzy mu stékaly po zbráz-děných tvářích do vousů.

„Bože, co všechno sem viděl od svejch patnácti let! Mene, mene, tekel, ufarsin! - Lidi, který zmizeli, a ty, který se sami zabili - ty, co vyprávěli v Arkhamu nebo Ipswichi, co se tady stalo, byli považovaný za blázny - právě tak, jak si to teď myslíš o mně - ale Bože, co já viděl! Už dávno by mě za to, co vím, zabili, ale složil sem první a druhou přísahu, jak chtěl Obed, a tak sem byl chráněnej, pokud by nějakej jejich soud nedokázal, že sem ty věci prozradil záměrně... ale já už nesložím tu třetí přísahu - spíš bych umřel, než abych to udělal.

Zhoršilo se to kolem občanský války, kdy děti narozený po šestačtyřicátým začly dorůstat - obávám se, že jen některý - nikdy sem zblízka žádný z nich v celým svým životě neviděl - teda žádný zrozený z těch spojení -, a po té hrozné noci se nikdy nemodlily. Šel sem do války, ale kdybych měl kuráž nebo zdravej rozum, nikdy bych se byl nevrátila usadil se daleko odtud. Ale lidi mi psali, že věci tady nejsou tak zlý. Domnívám se, že to bylo proto, že ve městě byli po šedesátým třetím vládní zástupci. Po válce to bylo stejně zlý jako před ní. Lidi ztratili zájem - továrny a obchody se zavíraly, námořní doprava se zastavila a přístav se zanes - ale oni... stále plavali sem a tam v řece od toho prokletýho Satanova útesu -

podkrovních oken bylo pořád víc zabedněnejch a víc byly slyšet zvuky v domech, který nikdo neobejval.

Lidi venku si o nás vyprávěli - určitě ste slyšel hodně historek, podle toho, jak se vyptáváte - historky o věcech, který čas od času vídali, a o těch divnejch šperkách, který stále odněkud přicházely a nebyly všechny rozšmelcovaný - ale nikdy nic určitýho. Nikdo ničemu nevěří. Nazývali ty zlatý věci pirátskou kořistí a připustili, že lidi z Innsmouthu mají divokou a nedůtklivou krev, nebo tak ňák. Mimoto ty, který tu bydlej, dělaj všechno, aby odtud cizince odradili, a ostatním doporučujou nebejt moc zvědaví, zvlášť v noci. Zvířata se těm bytostem vyhejbali - koně i muly - ale když pak měli auta, bylo to v pořádku.

V šestačtyřicátým se kapitán Obed podruhý oženil se ženou, kterou nikdo v městě nikdy neviděl - některý říkaj, že nechtěl, ale byl jimi přinucenej - měl s ní tři děti,, dvě zmizeli mladý, ale jedno děvče, který vypadalo jako každej jinej, bylo vychovaný v Evropě. Obed ji nakonec provdal ňákým trikem za chlápka z Arkhamu, kterej nic netušil. Ale teďka už nikdo z venku nechce mít nic s lidma z Innsmouthu. Barnabas Marsh, kterej teď vede rafinerii, je Obedův vnuk - syn Onesiphorouse, nejstaršího Obedova syna z prvního manželství, a jeho ženy; která byla jedna z nich a nikdy ji nikdo venku neviděl.

Právě teď se Barnabas mění, už nemůže zavřít oči a úplné vyšel z. podoby Ještě pořád nosí šaty, ale brzy pude do vody. Možná že to už zkusil - někdy dou na chvíli pro trochu kouzel pod vodu, než tam odejdou napořád. Na veřejnosti už ho nebylo vidět asi devět, možná deset let. Nevím, jak je jeho ubohý ženě - pochází z Ipswiche a téměř ho lynčovali, když se o ni před padesáti letama ucházel. Obed zemřel v osmasedmdesátým roce a nyní už odešla i ta další generace - děti jeho první žehy sou mrtvý a ostatní... Bůh ví..."

Hluk stoupajícího přílivu byl nyní velmi neodbytný a zdálo se, že postupně mění náladu starého muže od plačtivého smutku k ostražitému strachu. Chvílemi přestával mluvit a znovu se nervózně ohlížel přes ramene nebo směrem k útesu, a přes bezmeznou nesmyslnost jeho vyprávění jsem si nemohl pomoci, abych nesdílel jeho nedefinovatelnou obavu. Zadok začal nyní křičet, jako by si tím chtěl dodat odvahu.

„Hej, ty, proč nic neříkáš? Jak by se ti líbilo žít ve městě jako todle, kde všedmo hnije a umírá a kde bydlej monstra, který lezou kolem a bečej a štěkaj a poskakujou v černejch sklepeních i na půdách - všude, kam se obrátíš? Hej! Líbilo by se ti poslouchat noc co noc skučení z kostelů a Dagonovy síně a vědět, co všechno k tornu skučení eště patří? A kdybys slyšel, co přichází od toho strašnýho útesu o fiilipojakubský noci a na Všechny svatý! No? Starej muž ti připadá jako blázen, vid? Jo, hochu, řeknu ti, ze to eště není to nejstrašnější!"

Zadok na mě nyní opravdu řval a šílená zuřivost jeho hlasu mě znepokojovala víc, než bych chtěl připustit.

„Proklínám tě, nečum tak na mě těma svejma očima - říkám, Obed Marsh je v pekle a musí tam zůstat! Ha, ha... v pekle, ří-kám! Nemůže mě dostat - nic sem neudělal ani nikomu nic neřek...

A ty, mladíku? Dobře, i když sem eště nikomu nic neřek, teď to udělám: teď! Ty jen klidně seď a poslouchej, chlapče - uslyšíš něco, co sem eště nikomu neřek - říkal sem, že sem přestal pátrat po tom, co se událo ty' noci, ale na něco se»a stejně přišel!

Chceš vědět, co ta opravdová hrůza je, viď? Ne, to není to, co ty rybí ďáblové udělali, ale je to to, co se chystaj udělat. Tam odtud, odkud pocházej, přinášej do města věci - dělaj to už léta a ne-dávno v tom trochu polevili. Domy na sever od řeky mezi Vodní a Hlavní ulicí sou jich plný -těch ďáblů a toho, co přinášej - a až budou připravený... počkej, až budou připravený už si někdy slyšel o shoggoth?

Hej, posloucháš mě? Říkám ti, že vím, co ti tvorové sou. Jedný noci sem je viděl když...

EH-AHHHH-AH! E'YAAHHHH..." Strašná prudkost a nelidský strach v zaječení starého muže způsobily, že jsem téměř omdlel. Jeho oči, které se dívaly skrze mně směrem k smradlavému moři, mu téměř vylezly z důlků, a jeho tvář byla podobna masce strachu z řecké tragédie. Jeho kostnatá pazoura se mi krutě zatínala do rameně. Ani se ne-pohnul, když jsem otočil hlavu, abych se podíval na to, co zahlédl.

Nic jsem neviděl. Pouze stoupající příliv a v jednom místě řadu zčeřených vlnek, které se lišily od do dálky se táhnoucích linií lomících se zpěněných vln. Ale vtom se mnou Zadok zatřásl, já se otočil a viděl jsem, jak se ta strachem ztuhlá tvář mění ve změť křečovitě se škubajících víček a mumlajících dásní. Konečně se mu vrátil hlas - ale jen jako roztřesený šepot.

"Uteč odtud! Uteč odtud Oni nás viděli... - uteč, je-li ti život mílej! Na nic nečekej - oni už věděj - utíkej - rychle - pryč z. toho-hle města -!"

Další těžká vlna se roztříštila o uvolněné zdivo staré hráze a změnila šepot šíleného starce v další nelidský vřesk.

„E-YAAAAHHHH!... YHAAAAAAA!..."

Než jsem se mohl vzpamatovat, pustil mé rameno a vrhl se divoce od moře směrem k ulici vedoucí severně kolem zničené skladištní zdi.

Letmo jsem se ohlédl na moře, ale nic tam nebylo. A když jsem dorazil do Vodní ulice a pohlédl směrem k severu, nebylo po Zadoku Allenovi ani stopy.

IV

Sotva mohu popsat náladu, v níž mne zanechala tato mučivá příhoda - příhoda zároveň bláznivá a hodná soucitu, směšná a děsivá. Mládenec z potravinářského obchodu mě na to při-ravil, nicméně skutečnost byla pro mě neméně matoucí a nenormální. I když to byla dětinská historka, Zadokova chorobná vážnost a hrůza na mě přenesly stoupající neklid, který splynul s mým dřívějším pocitem odporu vůči městu a zhoubnému vlivu jeho nehmatatelného stínu.

Za čas bych mohl pečlivě prozkoumat tu historku a objevit nějaký zárodek historické alegorie, ale ted' jsem to chtěl pustit z hlavy. Čas nebezpečně utíkal, mé hodinky ukazovaly 7.15 a autobus do Arkhamu odjížděl z Hlavního náměstí v osm hodin - tak jsem se snažil dát svým myšlenkám pokud možno přirozený a praktický směr. Procházel jsem rychle opuštěnými ulicemi mezi nakloněnými domy s děravými střechami k hotelu, kde jsem měl uloženo své zavazadlo a kde bych měl čekat na svůj autobus.

I když zlaté slunce pozdního odpoledne dodávalo starým střechám a vetchým komínům nádech mystického půvabu a míru, nemohl jsem si pomoci, abych se tu a tam nepodíval přes rameno. Určitě budu rád, až opustím páchnoucí a strachem zastíněný Innsmouth, a ještě radši bych použil nějaký jiný dopravní prostředek než ten autobus řízený oním děsivé vypadajícím chlapíkem Sargentem. Avšak nepospíchal jsem příliš překotně, protože na každém rohu zde byly architektoické prvky hodné vidění; a usoudil jsem, že v půlhodině snadno urazím potřebnou vzdálenost.

Studoval jsem mapu mladíka z potravinářství a rozhodl sejít Marshovu ulici místo Státní, a tak se dostat

na Hlavní náměstí. Nedaleko rohu Skloněné ulice jsem si začal uvědomovat roztroušené skupiny nenápadných šeptálků, a když jsem konečně došel na náměstí, viděl jsem, že téměř všichni zevlouni se shromáždili kolem dveří Gilmanova domu. Vypadalo to, jako by mnoho vyvalených, vodových a nemrkajících očí se na mne divně koukalo, když jsem si v hotelové hale vyzvedával své zavazadlo, a doufal jsem, že žádné z těchto nepříjemných stvoření nebude mým spolucestujícím v autobuse.

Autobus přirachotil se třemi cestujícími spíš předčasně něco před osmou a zle vypadající chlapík na chodníku zamumlal k řidiči několik nesrozumitelných slov. Sargent vyhodil poštovní pytel a balík novin a vešel do hotelu; mezitím se cestující - titíž muži, které jsem viděl ráno přijet do Newburyportu - vyšourali na chodník a vyměňovali si s flákači nejasná hrdelní slova v jazyce, který, vsadil bych se, nebyl angličtina. Nastoupil jsem do prázdného autobusu a sedl si na totéž místo, které jsem měl předtím, ale sotva jsem se usadil, objevil se znovu Sargent a začal mluvit hrdelním, zvlášť odporným hlasem.

Ukázalo se, že mám smůlu. Něco se stalo s motorem, a přestože měl vynikající čas z Newburyportu, nemohl dokončit jízdu do Arkhamu. Ne, oprava určitě nebude možná tento večer a jiná možnost dostat se z Innsmouthu nebyla, ani do Arkhamu, ani nikam jinam. Sargent se omlouval, ale budu muset zůstat přes noc u Gilmana. Možná že recepční mi udělá cenu, ale nedalo se nic dělat. Opustil jsem autobus téměř zmaten touto nenadálou obtíží a strašně jsem se bál příchodu noci v tomto zničeném poloosvětleném městě. Znovu jsem vstoupil do haly hotelu, kde mi řekl nevlídný, podivně vyhlížející noční recepční, že mohu mít pokoj číslo 428 v předposledním poschodí, velký, ale bez tekoucí vody - za dolar.

Navzdory tomu, co jsem slyšel v Newburyportu o tomto hotelu, podepsal jsem přihlášku, zaplatil dolar a nechal recepčního vzít mé zavazadlo a následoval jsem tohoto zakyslého, jediného průvodce nahoru do třetího patra po skřípajících schodech a zaprášenými chodbami, které se zdály zcela bez života. Můj pokoj byl v zadním traktu, neútulný, s dvěma okny a holým laciným nábytkem, s vyhlídkou na špinavý dvůr. Byl obklopený nízkými cihlovými bloky domů a skýtal pohled na sešlé, k západu se táhnoucí střechy s bažinatou krajinou vzadu. Na konci chodby byla koupelna - neradostný pozůstatek minulosti, se starým mramorovým umyvadlem, cínovou vanou, chabým elektrickým osvětlením a zatuchlým dřevěným obložením, zakrývajícím. vodovodní armaturu.

Stále za denního světla jsem sešel na Hlavní náměstí a ohlížel se po nějaké večeři; jak jsem se rozhlížel, zachytil jsem podivné pohledy nepříjemných pobudů. Protože potravinářství bylo zavřené, byl jsem nucen zajít do restaurace, které jsem se dříve vyhýbal; byl tam shrbený muž s úzkou hlavou a zírajícíma nemrkajícíma očima a ploskonosá služebná s neuvěřitelně silnýma a nemotornýma rukama. Obsluhovalo se u pultu a mne uklidnilo, když jsem zjistil, že většina jídel byla připravena z konzerv a sáčků. Spokojil jsem se s miskou zeleninové polévky se suchary a záhy jsem se vracel do svého neutěšeného pokoje u Gilmana; u vratkého stánku vedle recepce jsem si od nepříjemně vyhlížejícího recepčního koupil večerní novinu a mušinci znečištěný magazín.

Jak se šeřilo, rozsvítil jsem jedinou slabou žárovku nad nuznou železnou postelí a ze všech sil se snažil pokračovat v rozečtených novinách. Cítil jsem, že je správné nějak zaměstnat mysl, abych příliš nepřemýšlel o nenormálnosti tohoto starého, deprimujícího města, pokud jsem v jeho zdech. Morbidní povídačky, které jsem slyšel od starého opilce, věru neslibovaly potěšující sny a cítil jsem, že musím potlačit pokud možno nejdéle představu jeho divokých vodových očí.

Také nesmím příliš myslet na to, co říkal ten tovární dozorce newburyportskému pokladníkovi o Gilmanově domě a jeho nočních hostech - ani na tvář pod tiárou v černém vchodu kostela, na tvář, s jejíž hrůzyplnosti jsem se nemohl vyrovnat. Asi by bylo snazší vyhnout se myšlenkám na ty hrůzné události, kdyby ten pokoj nebyl tak příšerně zatuchlý, ale jeho vražedná zatuchlost se velice ošklivě mísila s všudypřítomným rybím pachem města a vytrvale připomínala smrt a rozklad.

Také mě zneklidňovalo, že na dveřích mého pokoje nebyla závora; bývala zde, jak to stopy jasně ukazovaly ale byla zřejmé nedávno odstraněná. Bezpochyby byla poškozena jako mnoho jiných věcí v této sešlé budově. Ve svém neklidu jsem se rozhlížel a objevil jsem na šatníku závoru, která, soudě podle stop, se zdála být stejných rozměrů jako ta, co byla dřív na dveřích. Abych alespoň částečné zmírnil své napětí, snažil jsem se pře-montovat závoru na prázdné místo pomocí šikovného víceúčelového nástroje se šroubovákem, který jsem nosil na kroužku s klíči Závora přesně pasovala a byl jsem trochu uklidněn vědomím, že s ní mohu dveře na noc pevně zatarasit. Nemyslel jsem, že je opravdu nutná, ale v takovém prostředí je vítaný každý symbol bezpečí. Na obou dveřích do sousedních pokojů byly závory v pořádku a také jsem je zajistil.

Nesvlékl jsem se, ale byl jsem rozhodnut, že pokud nebudu ospalý, budu číst, a pak, i když si lehnu, odložím pouze kabát, vázanku a boty. Ze zavazadla jsem si vzal kapesní svítilnu a strčil ji do kapsy kalhot, abych si mohl posvítit na hodinky, kdybych se za tmy později vzbudil. Spánek nepřicházel; když jsem přestal rozbírat své myšlenky, ke svému zneklidnění jsem zjistil, že jsem ve skutečnosti nevědomky něčemu naslouchal - něčemu, čeho jsem se obával, ale neuměl to pojmenovat. Historka onoho inspektora musela na mou představivost zapůsobit hlouběji, než jsem se domníval. Znovu jsem se pokusil číst, ale zjistil jsem, že nevnímám.

Po chvíli se mi zdálo, že slyším kroky a praskání schodů a podlah na chodbách. Domníval jsem se, že se začínají plnit ostatní pokoje. Nicméně hlasy slyšet nebylo a měl jsem dojem, že v tom praskání bylo něco lehce kradmého. Nelíbilo se mi to a uvažoval jsem, zda by nebylo opravdu lepší, kdybych se pokusil usnout. V tomto městě jsou někteří podivní lidé a nepochybně občas někdo zmizel. Docházelo v tomto hotelu k zabíjení cestujících pro peníze? Já určitě nevypadám moc blahobytně. Nebo byli obyvatelé města skutečně tak naštvaní na zvědavé návštěvníky? Vzbudilo nepříznivou pozornost mé zřejmé prohlížení pamětihodností s častým nahlížením do ma-py? Napadlo mi, že musím být značně nervózní, když mě několik náhodných zaskřípání přiměje takto uvažovat - ale velice jsem litoval, že nejsem ozbrojen.

Posléze jsem pocítil únavu, která neměla nic společného s ospalostí; zatarasil jsem dveře do chodby nově opatřenou závorou, zhasl a natáhl se na tvrdou, nerovnou postel - v kabátě, vázance i v botách. Ve tmě je každý jemný zvuk noci výraznější; příval neradostných myšlenek zaplavil mou mysl. Litoval jsem, že jsem zhasl, byl jsem však příliš unaven, než abych se zvedl a znovu rozsvítil. Po dlouhé deprimující přestávce a opětném praskání schodů a podlahy v chodbě se ozval tichý, proklatě neklamný zvuk, který se zdál být zlovolným vyplněním všech mých obav. Někdo se zcela nepochybně pokoušel klíčem odemknout mé dveře z chodby - opatrně, kradmo, zkusmo.

Když jsem zjistil skutečné nebezpečí, mé vzrušení bylo asi menší následkem dřívějších nejasných obav. Byl jsem, i když bez určitého důvodu, instinktivně ve střehu - což byla v nové, skutečné krizi výhoda, ať už se to vyvine jakkoli. Nicméně přechod od neurčitého tušení k bezprostřednímu nebezpečí byl hluboce šokující a dopadl na mne silou drtivého úderu. Ani jednou mě nenapadlo, že by to šmátrání bylo jen zdání. Byl jsem přesvědčen, že jde o zlý úmysl, smrtelně klidný jsem očekával příští pohyb samozvaného vetřelce.

Po chvíli opatrný šramot přestal a já slyšel, že se někdo dostal pomocí paklíče do severního pokoje. Pak někdo tiše zkoušel zámek spojovacích dveří s mým pokojem. Závora samozřejmě držela a slyšel jsem praskání podlahy, když zloděj opouštěl místnost. Za okamžik se ozvalo jiné tiché šramocení a já věděl, že někdo vešel do pokoje na jih od mého. Opět kradmý pokus otevřít závorou opatřené spojovací dveře a opět vzdalující se praskání. Tentokrát praskání pokračovalo chodbou a dolů po schodech a tak jsem poznal, že zloděj zjistil, že dveře mého pokoje jsou zajištěny závorami, a vzdal se na nějakou dobu svého úmyslu.

Pohotovost, s jakou jsem se vrhl do promyšlené akce, ukázala, že jsem se dlouho vědomě obával nějakého nebezpečí a uvažoval o možných cestách útěku. Od začátku jsem cítil, že neviditelný vetřelec znamená nebezpečí, s kterým není radno se setkat nebo střetnout, ale před nímž je lépe co nejrychleji utéci. Musím se co nejrychleji dostat živý z hotelu, ne však hlavním schodištěm a hotelovou halou.

Tiše jsem vstal, namířil kapesní svítilnu na vypínač. Chtěl jsem rozsvítit žárovku nad postelí, vybrat si něco svých věcí do kapsy a bez zavazadla rychle utéci. Žárovka se nerozsvítila, zřejmě byl vypnut proud. Asi se chystal jakýsi tajný, zlý manévr ve velkém měřítku - co, to jsem přesně nevěděl. Jak jsem v zamyšlení stál, zaslechl jsem tlumené praskání v dolním patře a zdálo se mi, že rozeznávám hlasy. Po chvíli jsem si byl méně jist, zda ony hlubší zvuky byly hlasy, neboť ono drsné poštěkávání a neartikulované krákání se tak málo podobalo lidské řeči. Tehdy mi s novou silou přišlo na mysl to, co v noci slyšel továr-ní inspektor v tomto rozpadajícím se morovém domě.

Při světle baterky jsem si naplnil kapsy, nasadil klobouk a šel po špičkách k oknu, abych zjistil možnosti útěku. V rozporu s platnou bezpečnostní vyhláškou nebylo na této straně hotelu požární schodiště a zjistil jsem, že mé okno mi nabízí pouze skok z třetího patra na dlážděný dvorek. Ale vpravo i vlevo sousedily s hotelem staré cihlové bloky obchodních budov, jejichž šikmé střechy sahaly dostatečně vysoko, abych na ně mohl skočit z výše třetího patra. Abych se dostal na některou z těchto budov, musel bych být v pokoji o dvoje dveře dál od mého, v jednom případě na sever a v druhém na jih. Můj mozek začal okamžitě pracovat a chladně zvažovat, jaké mám možnosti se tam dostat.

Uvědomil jsem si, že nemohu riskovat a vyjít na chodbu, kde by mé kroky byly určitě slyšet a kde bych měl nepřekonatelné obtíže se vstupem do správného pokoje. Pokud se mi to vůbec podaří, musím projít méně pevnými spojovacími dveřmi mezi pokoji; budu muset násilím vyrazit jejich zámky i závory, a pokud mi budou příliš vzdorovat, použít vlastní ramena jako beranidlo. Doufal jsem, že by se mi to mohlo podařit vzhledem k zchátralosti domu a jeho příslušenství; ale věděl jsem, že to nemohu udělat nehlučně. Budu se muset spolehnout jen na rychlost a na naději, že se dostanu k oknu, dříve než se nějaké nepřátelské síly dají dostatečně dohromady, aby otevřely paklíčem dveře místnosti, v níž jsem byl. Dveře do chodby jsem zajistil sekretářem - opatrně, abych způsobil co nejméně hluku.

Byl jsem si vědom, že nemám velké šance a mohu očekávat další překážky. Dostat se jen na jinou střechu nevyřeší ještě můj problém, protože se budu muset dostat dolů a utéci z města. Jediná má výhoda byla opuštěnost a zchátralost sousedních domů a množství černě zejících vikýřů.

Podle mapy mladíka z potravin jsem si zjistil, že nejlepší cesta z města je na jih, a vrhl jsem rychlý pohled na spojovací dveře na jižní straně pokoje. Dveře se otevíraly dovnitř mého pokoje - a když jsem odstrčil závoru a našel další zajištění -, věděl jsem, že je nemohu vyrazit. Vzdal jsem se tedy této možnosti úniku a opatrně jsem k nim přitáhl postel, abych zabránil útoku, který by mohl přijít později z vedlejšího pokoje. Dveře na sever se otvíraly ven - i když se ukázalo, že jsou zamčené z druhé strany na závoru. Kdyby se mi podařilo dosáhnout střechy domů v Painově ulici a. s úspěchem sestoupit do přízemí, mohl bych se možná vrhnout přes dvůr a do přilehlých nebo protějších domů Washingtonovy nebo Batesovy ulice - anebo vyjít na Painovu ulici a zahnout jižně do Washingtonovy. V každém případě se musím snažit nějak se dostat do Washingtonovy ulice a rychle z okolí Hlavního náměstí. Raději bych se vyhnul Painově ulici, neboť hasičská zbrojnice by mohla být otevřená celou noc.

Jak jsem přemýšlel o svých možnostech, díval jsem se ven přes špinavé moře rozpadajících se střech pode mnou, nyní osvětlených září měsíce krátce po úplňku. Vpravo černý příkop říčního koryta rozrážel panoráma, opouštěje továrny a nádraží, přimknuté jako kliště k jeho stranám. Za ním vedly zrezivělé koleje a rowleyská cesta napříč plochou bažinatou krajinou, posetou ostrůvky zvýšené a sušší, křovím zarostlé země. Vlevo byla země protkaná potůčky a úzká cesta do Ipswiche, bíle ozářená měsíčním světlem. Ze své strany hotelu jsem nemohl vidět jižní cestu do Arkhamu, pro niž jsem se rozhodl.

Nerozhodně jsem uvažoval, kdy bude nejlepší pustit se do severních dveří a jak bych to udělal co nejtišeji, když jsem uslyšel, že neurčité zvuky zdola se změnily v jasné a těžkopádné kroky na schodech. Mihotavé blikavé světlo se objevilo v pro-sklení nad mými dveřmi a prkna na chodbě začala sténat pod těžkou vahou. Přibližovaly se tlumené zvuky, jakoby podobné řeči, a nakonec se ozvalo silné klepání na mé vnější dveře.

Na okamžik jsem prostě zadržel dech a čekal. Uplynula věčnost a zvracení vyvolávající rybí pach náhle a dramaticky stoupl. Pak se klepání opakovalo, nepřetržitě a s rostoucí naléhavostí. Věděl jsem, že nastal čas k činu, a neprodleně jsem odstrčil závoru severních spojovacích dveří a opřel se do nich, abych je vyrazil. Klepání bylo stále hlasitější a já doufal, že se v tom hluku ztratí zvuky mého náporu. Konečně jsem zaútočil, vrážel znovu a znovu levým ramenem do tenké výplně, nedbaje šoku ani bolesti. Dveře vzdorovaly víc, než jsem očekával, ale nevzdal jsem se. A po celou tu dobu se hluk za vnějšími dveřmi zvyšoval.

Nakonec dveře povolily s takovým praskotem, že mi bylo jasné, že ti venku to museli slyšet. Klepání zvenčí se změnilo v divoké bušení, zatímco se ozývaly klíče ve dveřích z chodby do obou mých sousedních pokojů. Spěchal jsem právě otevřenými spojovacími dveřmi a ještě jsem stačil .zavřít na závoru dveře do chodby dříve než mohlo být otočeno klíčem v zámku, ale právě když jsem to udělal, slyšel jsem, že se pokoušejí paklíčem otevřít dveře třetího pokoje - toho, z jehož okna jsem doufal dostat se na dolní střechu.

Na okamžik jsem propadl naprostému zoufalství, neboť mé uvěznění v pokoji bez možnosti úniku oknem se zdálo úplné. Zaplavila mě vlna téměř nesnesitelné hrůzy, s děsivou, i když nevysvětlitelnou podivností, když světlo svítilny ozářilo stopy zanechané v prachu vetřelcem, který• se před chvílí z tohoto pokoje pokoušel otevřít mé dveře. Potom jsem se zmateným automatismem a navzdory beznaději se vrhl proti dalším spojo-vacím dveřím a slepě jsem do nich narazil ve snaze je vylomit, připouštěje, že by zámek mohl být tak zázračně neporušený jako v onom druhém pokoji - a abych závorou zajistil dveře do chodby z druh: strany, dříve než by se podařilo zámek zvenčí odemknout.

Jen šťastná náhoda mě na chvíli zachránila - protože spojovací dveře přede ranou byly nejen nezamčené, ale dokonce pootevřené. Okamžitě jsem jimi proběhl a přitlačil koleno a rameno proti dveřím do chodby, které se právě otvíraly dovnitř. Můj tlak překvapil toho, kdo dveře otevíral, takže klika pod tlakem zapadla a mohl jsem zasunout závoru, jak jsem to udělal u těch druhých dveří. Když jsem získal tento odklad, slyšel jsem, že se bušení na druhé dvoje dveře zmírnilo. Od spojovacích dveří, které jsem zatarasil postelí, se ozývalo zmatené brebentění. Většina útočníků zřejmě vešla do jižního pokoje a shromáždila se k útoku. Ale v tom okamžiku se ozval paklíč ve dveřích ved-lejšího pokoje od severu a já věděl, že toto nebezpečí je bližší.

Severní spojovací dveře byly dokořán, ale nebyl čas myslet na zajištění právě odemykaného zámku z chodby. Vše, co jsem mohl udělat, bylo zabouchnout otevřené spojovací dveře, zavřít je na závoru stejně jako dveře naproti; k jedněm jsem přitáhl postel a k druhým psací stolek a ke dveřím do chodby umyvadlo. Musel jsem se spolehnout na tyto nouzově překážky a doufat, že mne uchrání, dokud se nedostanu z okna na střechu domů v Painově ulici. Ale i v tomto kritickém okamžiku můj hlavní děs nespočíval v chabosti mých obranných opatření. Byl jsem otřesen, protože nikdo z mých pronásledovatelů přes ohavné funění, chrochtání a tlumené štěkání v různých intervalech nevydal ze sebe jasný nebo artikulovaný zvuk.

Když jsem přesunul nábytek a spěchal k oknům, slyšel jsem strach nahánějící dupání v chodbě směrem k pokoji severně od mého a uvědomil si, že bušení na jihu přestalo. Většina mých odpůrců se zřejmě soustředila u vetchých spojovacích dveří, které, jak věděli, se musí otevřít přímo ke mně. Venku měsíc

dováděl na hřebenu střechy domu pode mnou a já věděl, že skok bude smrtelně nebezpečný, protože plocha, na kterou jsem musel skočit, byla strmá.

Když jsem zvážil podmínky, zvolil jsem jako cestu úniku jižnější z obou oken; chtěl jsem skočit do úžlabí střechy a dostat se k nejbližšímu vikýři. Až budu uvnitř jednoho z chatrných cihlových domů, budu muset počítat s pronásledováním; doufal jsem ale, že se mi podaří sestoupit dolů a přebíhat od jednoho otevřeného vchodu k druhému, tmavými dvorky a eventuálně se dostat do Washingtonovy ulice a •klouznout z města na jih.

Náhle se od severních spojovacích dveří rozlehl strašlivý praskot a já viděl, jak se tenká výplň dveří tříští. Obléhatelé si zřejmě přinesli nějaký těžký předmět, aby jej použili jako beranidlo. Avšak postel stále pevně držela, takže jsem přece ještě měl slabou naději, že se mi útěk podaří. Otvíral jsem okno, lemované těžkými sametovými závěsy, pověšenými na tyči s mosaznými kroužky, a zjistil jsem, že tam byl zvenčí vyčnívající úchyt na okenice. Uvědomil jsem si možnost vyhnout se nebezpečnému skoku a prudce jsem strhl závěsy i s tyčí; potom jsem rychle zahákl dva kroužky za okenicový úchyt a spustil závěs z okna. Těžké záhyby plně dosáhly na sousední střechu a přesvědčil jsem se, že kroužky i úchyt by mohly mou váhu unést. Prolezl jsem oknem, spustil se po improvizovaném laně a navždy za sebou zanechal morbidní a hrůzou zamořenou budovu Gilmanova domu.

Bezpečně jsem přistál na uvolněných břidlicových taškách strmé střechy a podařilo se mí bez uklouznutí dosáhnout otevřeného černého vikýře. Podíval jsem se vzhůru k oknu, které jsem opustil, a zpozoroval, že je stále temné, a daleko naproti zřícených komínů směrem na sever jsem viděl ve dvoraně Dagonova řádu, v baptistickém i kongregačním kostele, zlověstně zářící světla, na která si vzpomínám se zachvěním. Ale nezdálo se, že by někdo byl dole ve dvoře, a já doufal, že mám šanci dostat se pryč, dřív než vypukne všeobecný poplach. Baterkou jsem si posvítil do vikýře a zjistil„ že tam nejsou schody dolů. Výška ale nebyla velká, a tak jsem se přesunul přes okraj a skočil; dopadl jsem na zaprášenou podlahu postlanou rozbitími krabicemi a barely.

Místo bylo strašidelné, ale mne už takové věci neděsily a ihned jsem zamířil ke schodům, které se objevily ve světle baterky. Rychlým pohledem na hodinky jsem zjistil, že jsou dvě hodiny po půlnoci. Schody zaskřípěly, ale zdály se být celkem pevné; běžel jsem jako o závod rozlehlou prostorou prvního patra, a pak dolů do přízemí. Byla zde úplná spoušť a ozvěnou byl jen zvuk mých kroků. Konečně jsem se dostal do vstupní haly, na jejímž konci jsem uviděl slabě osvětlený obdélník otlučeného vchodu do Painovy ulice. Zamířil jsem opačným směrem a našel zadní dveře také otevřené; odvážil jsem se ven a sestoupil po pěti schodech na trávou zarostlou dlažbu dvorku.

Měsíční světlo sem dolů nedosáhlo, ale na cestu jsem viděl bez baterky. Některá okna Gilmanova domu byla slabě osvětlena a zdálo se mi, že uvnitř slyším zmatené zvuky. Tiše jsem přešel na stranu Washinghtonovy ulice, povšim si četných otevřených domovních dveří a zvolil pro svou cestu ven ty nejbližší. Chodba uvnitř byla černá; na druhém konci jsem zjistil, že dveře do ulice byly pevně zaklínovány Rozhodnut zkusit jiný dům protápal jsem se zpět na dvorek, ale prudce jsem se zastavil blízko domovních dveří.

Z otevřených dveří Gilmanova domu proudil mohutný zástup podivných postav - světla v temnotě poskakovala a hrůzu budící chraplavé hlasy na sebe tiše pokřikovaly v řeči, která určitě nebyla angličtina. Postavy se nejistě pohybovaly a ke své úlevě jsem poznal, že nevědí, kde jsem; přesto jsem se chvěl hrůzou až do morku kostí. Jejich obličeje se nedaly rozeznat, ale nahrbená pat'havá chůze byla hnusně odpudivá. A nejhorší ze všeho bylo poznání, že jedna z postav byla podivně oblečená a zřetelně korunovaná známou vysokou tiárou. Jak se postavy rozlézaly po dvorku, mé ohmy vzrůstaly. Co když z toho domu nenajdu východ na ulici ? Rybí pach byl nechutný a byl jsem zvědav, zda jej snesu bez omdlení. Opět jsem tápal směrem k ulici., otevřel dveře do chodby a přišel k prázdné místnosti s pevně

uzavřenými okenicemi, ale bez okenních rámů. Motal jsem se bez světla baterky a zjistil, že okenice mohu otevřít; v mžiku jsem vylezl ven a okenice za sebou zavřel.

Nyní jsem byl na Washingtonově ulici. Neviděl jsem živou bytost a krom záře měsíce ani jiné světlo. Avšak slyšel jsem v dálce ze všech stran zvuky hrdelních hlasů, kroků a zvláštní pleskavý zvuk, který vůbec nezněl jako kroky. Nesměl jsem ztrácet čas. Postavení světových stran mně bylo jasně a byl jsem rád, že pouliční světla byla zhasnuta, jak se to často stává v chudých venkovských oblastech za nocí plně osvětlených měsícem. Některé zvuky přicházely i z jihu, ale byl jsem rozhodnut utéci tím směrem. Věděl jsem, že by tam mohlo být hodně vchodu do opuštěných domů, kde bych se skryl v případě, že bych potkal jednoho nebo skupinu pronásledovatelů.

Šel jsem rychle, tiše a přitisknut k zříceným domům. I když jsem byl bez klobouku a pocuchaný po svízelném slézání, nebyl jsem zvlášť" nápadný a měl jsem velkou šanci projít nepozorován, potkám-li náhodného chodce. Na Batesově ulici jsem se stáhl do otevřené chodby, protože přes cestu přecházely dvě šourající se postavy, ale brzy jsem znovu vyšel a blížil se k otevřenému prostranství, kde Eliotova ulice šikmo prohnala křižovatku ulice Washingtonovy s ulicí Jižní. I když jsem toto místo nikdy neviděl, na mapě mladíka z koloniálu vypadalo nebezpečně, pokud by bylo osvětleno měsíční září. Nesnažil jsem se mu vyhnout, protože jakýkoliv jiný směr by znamenal okliku s možným nebezpečím, že budu spatřen a zadržen. Jediné, co se dalo dělat, bylo přejít je odvážně a otevřeně, napodobovat co nejlépe typické šourání innsmouthských lidí a věřit, že nikdo - nebo přinejmenším žádný můj pronásledovatel - tam nebude.

Nedovedl jsem si představit, jak dalece byto pronásledování organizováno ani jaký byl jeho důvod. Ve městě byla nezvyklá aktivita, ale usoudil jsem, že se ještě nerozšířila zpráva o mém útěku od Gilmana. Musím rychle přejíc z Washingtonovy do některé jiné ulice směřující k jihu, protože ta společnost z hotelu po mně určitě půjde. Jistě jsem zanechal stopy v prachu v tom posledním starém domě, a ty prozrazovaly, jak jsem se dostal na ulici.

Jak jsem očekával, prostranství bylo plně zalito měsíčním světlem a v jeho středu byl trávník s železným zábradlím. Naštěstí nebyl nikdo nablízku, i když se zdálo, že podivné bzučení a hluk od Hlavního náměstí sílí. Jižní ulice byla opravdu širo-ká, vedla mírným sklonem přímo k nábřeží a poskytovala výhled na moře; doufal jsem, že mě nikdo z dálky neuvidí, jak přecházím v jasném měsíčním světle.

Šel jsem dál bez překážky a neslyšel nic, co by naznačovalo, že jsem sledován. Rozhlédl jsem se kolem a bezděčně na okamžik zvolnil krok, abych se podíval na konci ulice na moře, oslnivé v zářícím měsíčním světle. Daleko v moři za vlnolamem byla nejasná, temná čára Ďáblova útesu, a jak jsem ji zahlédl, musel jsem myslet na všechny ty strašlivé pověsti, které jsem slyšel v posledních třiceti čtyřech hodinách, na legendy líčící tuto rozeklanou skálu jako skutečnou vstupní bránu do království bezmezně hrůzy a nepředstavitelné zvrhlosti.

Potom jsem náhle na vzdáleném útesu uviděl přerušované záblesky světla. Byly skutečné a nedalo se o nich pochybovat. Vyvolaly ve mně slepý děs, vymykající se veškerému rozumu. Svaly mi ztuhly k panickému útěku, ale zvládla je určitá má podvědomá a polohypnotická opatrnost. A aby byly věci ještě horší, nyní vycházely záblesky z vysoké věžičky Gilmanova domu, který se za mnou na severovýchodě nezřetelně rýsoval; byl to sletí stejných, i když různě rozdělených záblesků, které nemohly znamenat nic jiného než odpověď na signál.

Měl jsem svaly pod kontrolou, a když jsem si znovu uvědomil, jak jasně jsem byl vidět, vykročil jsem ráznějším a předstíraně šouravým krokem; ale dokud jsem průhledem Jižní ulice viděl na moře. stále jsem se díval na ten ďábelský a přízračný útes. Nedovedl jsem si představit, co to vše znamená. Možná že se to týkalo nějakého divného rituálu spojeného s Ďáblovým útesem, nebo se nějaká tlupa vylodila na tě

přízračné skále. Zahnul jsem doleva kolem zničeného trávníku, ale ustavičně jsem se ohlížel k moři, které se třpytilo v přízračném svitu letního měsíce, a pozoroval šifrovaně záblesky těch nevysvětlitelných světelných signálů.

A tehdy mne napadla ta nejhroznější představa představ, která zničila poslední zbytek sebeovládání a dohnala mě k ztřeštěnému útěku na jih, podél zejících černých dveří a oken, zírajících jako rybí oči v této opuštěné ulici noční můry. Neboť při bližším pohledu jsem spatřil, že měsíčním světlem ozářené vody mezi útesem a břehem nebyly prázdné. Hemžila se tam hejna živých těl, plavajících směrem k městu; i na tak velkou vzdálenost a v jediném okamžiku jsem poznal, že ty poskakující hlavy a bušící ruce byly odlišně způsobem, který nebylo možno normálně vyjádřit nebo vědomě formulovat.

Než jsem minul blok domů, zmírnil jsem svůj překotný útěk, neboť po své levici jsem uslyšel něco jako pokřik a volání organizovaného pronásledování. Byly slyšet kroky a hrdelní zvuky a Federální ulicí skřípal rachotící motor směrem na jih. Ve vteřině se změnily všechny moje plány, neboť byla-li přede mnou blokována silnice k jihu, musím najít jinou možnost útěku z Innsmouthu. Zastavil jsem se, vrhl se do otevřených domovních dveří a uvědomil .si, jaké jsem měl štěstí, že jsem opustil měsíčním světlem zalité otevřené prostranství, dříve než pronásledovatelé přišli dolů souběžnou ulicí.

Má další úvaha byla méně uklidňující. Vzhledem k tomu, že pronásledování vedlo jinou ulicí, bylo jasné, že. mě tato skupi-na přímo nesledovala. Neviděli mě, ale zřejmě jednali podle nějakého plánu, který mi měl uzavřít cestu úniku. Z toho vyplývalo, že všechny cesty vedoucí z Innsmouthu jsou hlídány podobně, neboť obyvatelé nemohli vědět, kterou se vydám. Kdyby to tak bylo, musel bych ustoupit přes oblast, kudy cesty nevedly; jak to však mohu udělat vzhledem k okolní bažinaté krajině, protkané sítí potůčků? Na okamžik se mi v plavé všechno zamotalo - z čiré beznaděje a z rychle rostoucího všudypřítomného rybího zápachu.

Potom jsem si vzpomněl na opuštěné koleje do Rowley, jejichž pevná trať se štěrkovým podložím zarostlým plevelem se stále ještě táhla k severozápadu od pobořeného nádraží na okraji říčního koryta. Byla tu ještě naděje, že lidé z města na ně nepomyslí, protože trnitým křovím zarostlé opuštěně koleje byly téměř neproniknutelnou a nejnepravděpodobnější cestou, kterou by uprchlík volil. Viděl jsem je jasně z hotelového okna. Jejich větší, začáteční část byla nepříjemně vidět z rowleyské silnice a z vyšších míst ve městě, ale člověk by se možná mohl porostem nepozorovaně proplazit. Určitě to byla jediná naděje na záchranu a nedalo se dělat nic jiného, než se o to pokusit.

Stáhl jsem se do chodby opuštěného domu, v níž jsem našel úkryt, a ještě jednou jsem si při baterce prohlédl mapu mladíka z koloniálu. Bezprostřední problém byl, jak se dostat na staré koleje; zjistil jsem, že nejbezpečnější by to bylo směrem k Babsonově ulici, pak západně k Lafayettově - zde zahnout za roh a nepřecházet prostranství podobné tomu, které jsem již přešel - a zpět severně a západně klikatě ulicí Lafayettovou, Batesovou, Adamsovou a Pobřežní - ta vedla podle řečiště k opuštěnému a polorozpadlému nádraží, které jsem viděl z okna. Pokračoval jsem Babsonovou ulicí, protože jsem nechtěl znovu přecházet otevřené prostranství ani se dát na západ ulicí stejně širokou, jako byla Jižní.

Přešel jsem na pravou stranu a nenápadně zabočil do Babsonovy ulice. Zvuky byly stále slyšet ve Federální ulici, a jak jsem se ohlédl, zdálo se mi, že vidím světlo blízko domu, kterým jsem unikl. Dychtivý opustit Washingtonovu ulici jsem vyrazil pomalým klusem a doufal, že budu mít štěstí a nesetkám se s pozorujícíma očima. Blízko rohu Babsonovy ulice jsem ke svému zděšení zjistil, že jeden z domů je stále ještě obydlený, což prozrazovaly záclony v oknech; ale světlo uvnitř nesvítilo a já přešel bez úhony.

V Babsonově ulici, která křižovala Federální a kde by mě mohli moji pronásledovatelé snadno spatřit, jsem se co nejtěs-něji přitiskl ke křivým, nerovným domům; dvakrát jsem se zastavil ve dveřích, když

hlasy za mnou na okamžik zesílily. Ote-vřené prostranství přede mnou zářilo do daleka, opuštěné v měsíčním světle, ale já jím nebudu muset projít. Při druhém zastavení jsem zjistil nové rozmístění nejasných zvuků; když jsem opatrně vykoukl ze skrytu, vyrazil přes otevřené prostranství automobil a zamířil ven Eliotovou ulicí, která protínala jak Babsonovu, tak i Lafayettovu.

Jak jsem se díval - přidušen náhlým zesílením rybího zápachu -, viděl jsem skupinu těžkopádných přikrčených postav houpavé klusat a belhat se stejným směrem; byla to skupina, která hlídala cestu do Ipswiche, protože tato silnice je pokračováním Eliotovy ulice. Dvě z postav,, které jsem zahlédl, byly oblečeny v široké obřadní roucho a jedna měla špičatý diadém, který se bělostně třpytil v měsíčním světle. Chůze této postavy byla tak podivná, že mi šel mráz po zádech, neboť se mi zdálo, že ten tvor se pobyboval skoky.

Když byl poslední ze skupiny z dohledu, pokračoval jsem v cestě; vyrazil jsem kolem rohu do Lafayettovy ulice, spěšně přešel Eliotovu ze strachu, že opozdilci skupiny se ještě mohli klížit podél této dopravní tepny. Slyšel jsem v dálce jakési skřehotavé a chřestivé zvuky daleko směrem k Hlavnímu náměstí, ale přešel jsem bez úhony. Největší hrůzu jsem měl z opětného přechodu široké a měsíčním světlem zalité Jižní ulice - s jejím výhledem na moře -, ale musel jsem se tohoto pokusu odvážit. Snadno by se mohl někdo dívat - pátrači v Eliotově ulici by jistě neopomněli se po mně podívat oběma směry. V posledním okamžiku jsem se rozhodl, že raději zpomalím svůj klus a přejdu jako předtím šouravým krokem průměrného innsmouthského domorodce.

Když se opět otevřel pohled na vodu, tentokrát po mé pravici, byl jsem skoro rozhodnut se tam nedívat. Ale stejně jsem nemohl odolat. Vrhl jsem taras kosý pohled, a napodobuje jejich chůzi, opatrně jsem se šoural pod ochranu stínu. Žádná loď tam nebyla, ač jsem skoro očekával, že tam bude. První věc, kterou mé oko zachytilo, byla malá veslice plující k opuštěným přístavním hrázím a naložená nějakým objemným, plachtovinou přikrytým předmětem. Veslaři, i když byli vidět z dálky a nezřetelně, byli zvlášť odpuzujícího vzhledu. Četní plavci se stále ještě nedali rozeznat; na vzdáleném černém útesu jsem zatím viděl nejasnou stálou zář - nebyl to onen mrkající signál -, která měla zvláštní barvu, již jsem nemohl přesně určit. Nad šikmými střechami vpravo v popředí se rýsovala vysoká věžička Gilmanova domu, ale byla zcela temná. Rybí pach rozehnaný na chvíli milosrdným vánkem opět vše obklopil s intenzitou dohánějící k šílenství.

Ještě jsem nepřešel ulici, když jsem uslyšel mumlající skupi-nu přicházející Washingtonovou ulicí od severu. Když došli na široké otevřené prostranství, kde jsem zneklidněn poprvé zahlédl měsícem ozářenou vodu, mohl jsem je jasně vidět na vzdálenost jednoho bloku. Byl jsem zděšen bestiální nenormálností jejich tváří a psí nelidskostí jejich nahrbeného šourání. Jeden muž se pohyboval vyloženě opičím způsobem, dotýkaje se pravidelně dlouhýma rukama země, zatímco jiná postava - v obřadním rouchu a s tiárou na hlavě - se zdála pohybovat téměř poskoky. Usoudil jsem, že to je ona skupina, kterou jsem viděl na Gilmanově dvoře - skupina, která mně byla nejblíže na stopě. Když se některé z postav otočily, aby se podívaly mým směrem, byl jsem téměř ochromen hrůzou, avšak dokázal jsem předstírat nenucenou šouravou chůzi. Dodnes nevím, zda mě viděli. Jestliže ano, můj trik je musel oklamat, neboť přešli přes měsícem osvětleně prostranství, aniž změnili směr, a přitom skřehotali a brebentili jakýmsi ohavným hrdelním žargonem, který jsem nemohl identifikovat

Když jsem se opět ocitl ve stínu, začal jsem běžet pomalým klusem podél nakloněných a zničených domů, které prázdně zely do noci. Přešel jsem na západní chodník a obešel nejbližší roh do Batesovy ulice, kde jsem se držel blízko domů na jižní straně. Minul jsem dva domy, které se zdály obydleně, z nichž v jednom svítila v horních místnostech slabá světla, nicméně jsem se nesetkal s žádnou překážkou. Jakmile jsem zahnul do Adamsovy ulice, cítil jsem se značně bezpečnější, ale zažil jsem šok, když se nějaký muž vymotal z temných domovních dveří přímo proti mně. Byl však tak zoufale opilý, že mě neohrozil; a tak jsem se v bezpečí dostal až k ponurým troskám skladišť v Pobřežní ulici.

Nic se v této mrtvé ulici při říčním korytě nepohnulo a hukot vodopádu úplně překryl zvuk mých kroků. Byl to dlouhý, pomalý klus ke zbořenému nádraží. Velké cihlové stěny skladišť vypadaly příšerněji než průčelí soukromých domů. Konečně jsem uviděl staré nádraží s podloubím nebo tím, co z něho zbylo, a zamířil jsem přímo ke kolejím, které začínaly od jeho vzdálenějšího konce.

Koleje byly rezavé, ale vcelku neporušeně, a ne víc než polovina pražců uhnila. Chodit nebo běžet po takovém povrchu bylo sice nesnadné, ale velice jsem se snažila vcelku jsem měl docela dobrý čas. V prvním úseku vedly podle okraje koryta, ale pak jsem dorazil k dlouhému krytému mostu, který se v závratné výšce klenul přes rokli. Jeho stav bude rozhodující pro můj další postup. Bude-li to v lidských silách, přejdu ho; když ne, budu muset riskovat putování mnoha ulicemi a přejít přes nejbližší neporušený silniční most.

Dlouhý starý most široký jako stodola přízračně zářil v měsíčním světle. Viděl jsem, že pražce jsou bezpečné přinejmenším do vzdálenosti nejbližších několika stop. Vstoupil jsem na most, rozsvítil baterku a byl téměř sražen mračnem netopýrů, kteří pleskali křídly kolem mne. Asi v půli cesty zela mezi pražci nebezpečná mezera a já se na okamžik obával, že ji nepřeskočím, ale nakonec jsem riskoval zoufalý skok, který naštěstí dobře dopadl.

Byl jsem rád, když jsem se dostal z toho hrůzného tunelu a zas uviděl měsíční světlo. Staré koleje protínaly Říční ulici, pak se náhle stočily do zemědělské oblasti, kde bylo stále méně a méně děsného innsmouthského rybího pachu. Hustý porost plevele a trnitých keřů mi překážel a krutě rval mé šaty ale byl jsem rád, že zde byl, v případě nebezpečí mi mohl poskytnout úkryt. Věděl jsem, že větší část mé cesty byla vidět z rowleyské silnice.

Velice záhy začala bažinatá oblast s jedinou kolejí na nízkém, trávou porostlém náspu, kde zaplevelení bylo poněkud řidší. Byly zde ostrůvky vyvýšené země, kde trať procházela mělkým, otevřeným zářezem zarostlým keři a ostružinami. Byl jsem vděčný za tento částečný úkryt, protože v tomto místě byla rowleyská cesta nepříjemně blízko, jak jsem poznal pohledem z okna hotelu. Na konci tohoto úseku cesta přetínala koleje a uhnula do bezpečné vzdálenosti, ale musel jsem být mimořádně opatrný. V této chvíli jsem si s povděkem uvědomil, že kolej nebyla hlídána.

Ještě než jsem vstoupil do tohoto úseku kolejí, rozhlédl jsem se, ale neviděl jsem žádného pronásledovatele. Staré věže a střechy upadajícího Innsmouthu zářily vlídně a nadpozemsky v magickém žlutém světle měsíce a mě napadlo, jak asi vypadaly za starých časů, než na ně padl stín. Pak, jak jsem bloudil pohledem od města do vnitrozemí, něco méně poklidného upoutalo mou pozornost a přimělo mě na vteřinu se nehybně zastavit!

Co jsem viděl - nebo si představoval, že vidím, byl zneklidňující dojem vlnivého pohybu daleko na jihu, dojem, z něhož jsem usoudil, že z města, ipswichskou silnicí, vyrazil opravdu početný dav. Vzdálenost byla veliká a nemohl jsem rozeznat podrobnosti, ale vůbec se mi nelíbil pohled na tuto pohybující se kolonu. Vlnila se a příliš jasně se leskla v paprscích už zapadajícího měsíce. Byl zde také matný zvuk, i když vítr foukal jiným směrem; vzdálené zvířecí mekotání a bučení ještě horší než brumlání skupin, jež jsem nedávno zaslechl.

V hlavě se mi honily všechny možné nepříjemné dohady, myslel jsem na ony mimořádně výstřední innsmouthské typy, které se prý skrývaly v rozpadlé, stoleté změti domů a ulic blízko pobřeží. Také jsem myslel na ty bezejmenné plavce, které jsem zahlédl. Když se vezmou v úvahu skupiny, které jsem dosud zahlédl, a ty, které pravděpodobně střežily ostatní cesty, počet mých pronásledovatelů musel být neobvykle veliký na město tak vylidněné, jako byl Innsmouth.

Kde se vzalo tolik lidí v tom zástupu, který jsem právě spatřil? Hemží se tato stará nezměrná změť ulic a domů pokřiveným, neurčitým a netušeným životem? Nebo na onom ďábelském útesu skutečně vylodila nějaká nepozorovaná loď množství neznámých cizáků? Kdo byli tito tvorové? Proč zde 'byli? A jestliže jich takové množství hlídkovalo na ipswichské cesty, byly stejně silné hlídky i na ostatních cestách? Vystoupil jsem na úsek porostlý keři a prodíral se velice pomalu, neboť ten prokletý rybí zápach opět převládl. Že by se vítr náhle změnil na východní a foukal od moře nad město? Usoudil jsem, že tomu tak muselo být, protože jsem opět slyšel šokující hrdelní mumlání ze směru, odkud až dosud zvuk nepřicházel. Byl tam také jiný zvuk, obrovské, hlučné pleskání nebo ťapkání, které nějak vyvolávalo představu nejhnusnějšího druhu. Nelogicky jsem myslel na nepříjemně se vlnící kolonu na vzdálené ipswichské silnici.

Pak začal zvuk a zápach sílit, takže jsem se rozechvěn zastavil a byl vděčný za úkryt v příkopu. Vzpomněl jsem si, že to bylo zde, kde se rowleyská silnice tak přiblížila ke staré železnici, než ji přeťala a odklonila se na západ. Něco přicházelo po této cestě a musel jsem si lehnout na zem, dokud to nepřejde a nezmizí v dálce. Díky Bohu, že tyto bytosti nepoužívaly psy ke stopování, i když by to asi nebylo možné pro všudypřítomný pach v celé oblasti. Cítil jsem se dost bezpečně skrčený v keřích písčité rozsedliny, i když jsem věděl, že pátrači budou přecházet koleje ani ne sto yardů ode mne. Já je uvidím, a když vyloučím nešťastnou náhodu, oni mne ne.

Náhle jsem se bál na ně pohlédnout, až budou procházet. Viděl jsem blízký, měsícem zalitý prostor, kudy by se měli hrnou r, a uvažoval jsem, zda nedojde k neodstranitelnému znečištění tohoto prostoru. Byli to možná nejhorši ze všech innsmouthských typů - něco, na co je lépe nevzpomínat.

Vše převládající zápach sílil a zvuky přerostli v bestiální směsici krákání, štěkání, kašlání, beze stopy lidské řeči. Byly to skutečně hlasy mých pronásledovatelů? Nemají nakonec přece jen psy? Až dosud jsem však v Innsmouthu žádné z menších zvířat neviděl. To pleskání nebo ťapkání bylo příšerné - nemohl bych pohlédnout na ty degenerované bytosti, které je způsobovaly. Nechám zavřené oči, dokud se zvuky nevzdálí. Horda byla m ní velice blízko, vzduch bil odporný jejich chraplavým vrčením a země se téměř třásla pod nezvyklým rytmem jejich kroků. Málem jsem přestal dýchat a vynaložil jsem veškerou svou vůli, abych neotevřel oči.

Ještě teď se mi nechce mluvit o tom, co následovalo, zda to byla strašlivá skutečnost, nebo pouze hrůzná halucinace. Pozdější šetření vedeně vládou, vyvolané mými zoufalými výzvami, se přiklonilo k tomu, potvrdit to jako příšernou pravdu, ale co když se halucinace opakovala pod quasihypnotickým kouzlem tohoto prastarého, pronásledovaného a stínem zahaleného města? Taková místa mají podivné schopnosti a odkaz šílených legend snadno může mezi těmito mrtvými a ohavně páchnoucími ulicemi a změtí trouchnivějících střech a věží působit víc než nějaká lidská představivost. Což není možné, že zárodek skutečné nakažlivého šílenství číhá v hlubinách onoho stínu nad Innsmouthem? Kdo si může být jist skutečností po vyslechnutí historek, jako je ta starého Zadoka Allena? Vládní úředníci nikdy chudáka Zadoka nenašli a nikdo nemá tušení, co se s ním stalo. Kde končí šílenství a kde začíná skutečnost? Což není možné, že můj nedávný strach byl čirý sebeklam?

Musím se však snažit vypovědět, co jsem myslel, že vidím té noci pod klamným žlutým měsícem -- co jsem viděl vlnit se a poskakovat rowleyskou cestou přímo přede mnou, když jsem se krčil mezi divokými ostružinami v opuštěném železničním příkopu. Samozřejmě že mé předsevzetí neotevřít oči selhalo. Bylo předem odsouzeno k nezdaru - protože kdo by se mohl slepě krčit, zatímco množství krákorajících, štěkajících bytostí neznámého původu odporně ťapká kolem, vzdálené sotva sto yardů?

Myslel jsem, že jsem připraven na nejhorší, a skutečně jsem měl být vzhledem k tomu, co jsem viděl předtím. Dřívější moji pronásledovatelé byli zpropadeně málo normální - neměl jsem být připraven čelit zmnožení abnormálních prvků? Podívat se na postavy, v nichž nebyla žádná příměs normálnosti?

Neotevřel jsem oči, dokud se ten chraplavý křik hlučně nevzdaloval z místa přímo přede mnou. Věděl jsem, že jejich dlouhý zástup bude jasně vidět tam, kde se svahy příkopu snižovaly a silnice křižovala koleje. Už jsem déle nevydržel mít oči zavřené před jakoukoliv hrůzou, kterou by mi potměšilý žlutý měsíc ukázal.

Byl to na zbytek mého života na této zemi konec duševního klidu a víry v nedotknutelnost přírody a lidské mysli. Nic, co bych si mohl představit - dokonce nic, co bych si mohl domýš-let, kdybych doslova uvěřil bláznivé historce starého Zadoka -, nic nemohlo být srovnatelné s démonicky bezbožnou realitou, kterou jsem viděl - nebo věřil, že vidím. Snažil jsem se o tom podat svědectví, snažil jsem se potlačit hrůzu a sepsat vše střízlivě. Je možné, že tato planeta něco takového skutečně zplodi-la, že lidské oči pravdivě viděly to, co až dosud bylo známo pouze z horečné fantazie a z mlhavé pověsti?

A přece jsem je viděl v nekonečném proudu ťapkat, poskakovat, krákorat, skučet - nelidsky se vlnit v přízračném měsíčním světle v groteskním pomalém španělském tanci fantastické noční můry. A někteří z nich měli vysoké tiáry z onoho nezná-mého bělavě zlatého kovu... A jiní byli podivně oblečeni... ten, který je vedl, byl oblečen do ďábelsky cípatého černého kabátu a pruhovaných kalhot a měl pánský plstěný klobouk posazený na něčem beztvarém, co mělo být hlavou...

Myslím, že jejich převládající barva byla šedozelená, i když měli bílá břicha. Byli většinou lesklí a kluzcí a jejich hřbet byl šupinatý. Tvary vzdáleně připomínaly antropoida, zatímco hla-vy byly hlavami ryb s vystupujícíma, vypoulenýma očima, které se nikdy nezavíraly. Po stranách jejich krků se chvěly žábry, dlouhé tlapy měli opatřeny plovací Manou a poskakovali chvíli po dvou nohách, chvíli po čtyřech. Byl jsem rád, že nemají víc než čtyři končetiny. Jejich krákoravé, štěkající hlasy jasně používané pro artikulovanou řeč měly na rozdíl od jejich strnulých tváří všechny zlověstné výrazové odstíny.

Navzdory vší své nestvůrnosti mi nebyli cizí. Příliš dobře jsem věděl, kým musí být - což nebyla vzpomínka na onu zlověstnou tiáru z Newburyportu stále ještě živá? Byly to ty hříšné rybožáby, nepojmenovatelné podoby - žijící a strašné - a jak jsem je viděl, věděl jsem také, co mi ten hrbatý kněz s tiárou v temné kostelní kryptě tak děsivě připomínal. Jejich počet se nedal odhadnout. Zdálo se mi, že jich bylo nekonečné množ-ství - a můj krátký pohled určitě zachytil jen jejich menší část. Bezprostředně nato vše zahalil milosrdný záchvat mdloby, první, který jsem kdy měl.

V

Z mdlob jsem se probudil za denního světla jemným deštěm. Ležel jsem v příkopu trati porostlém keři, a když jsem vyvrávoral na cestu, nenašel jsem v čerstvém blátě ani stopu po otis-cích. Na jihovýchodě se tyčily šedivé, rozbité střechy a zhroucené věže Innsmouthu, ale nikde v těch opuštěných bažinách jsem nespatřil jedinou živou bytost. Moje hodinky ukazovaly jednu hodinu po poledni.

Skutečnost toho, čím jsem prošel, byla v mé mysli nanejvýš nejistá, ale cítil jsem, že v pozadí je něco strašlivého. Musím se dostat pryč ze zlem zahaleného Innsmouthu - a ihned jsem začal prověřovat, nakolik jsem schopen pohybu. Přes únavu, hlad, hrůzu a zmatek jsem po chvíli zjistil, že mohu chodit, a tak jsem se pomalu pustil blátivou cestou k Rowley. Před večerem jsem byl ve vesnici, najedl se a opatřil si slušné oblečení. Chytil jsem noční vlak do Arkhamu a příští den jsem vážné a dlouho hovořil s tamními úředními místy. Stejný postup jsem opakoval v Bostonu. S výsledkem těchto rozhovorů je veřejnost seznámena a pro zachování duševní vyrovnanosti si přeji, aby se o tom již nemluvilo. Možná že se mne zmocnilo šílenství, možná větší hrůza - nebo se stal zázrak.

Jak si každý může představit, po zbytek své cesty jsem se vzdal naplánovaného programu - těšit se z krás přírody, architektury a archeologických zajímavostí, s nimiž jsem tak počítal. Ani jsem neměl odvahu jít si prohlédnout ty zvláštní šperky, které měly být v muzeu Miskatonické univerzity. Nicméně jsem využil svého pobytu v Arkhamu, abych shromáždil několik poznámek o svém rodokmenu, po nichž jsem už dlouho pátral. Byly to primitivní a uspěchané údaje, ale snad budou užitečné, až budu mít čas je srovnat a systematicky utřídit. Správce tamější historické společnosti pan E. Lapham Peabody mi zdvořile pomáhal a projevil nezvyklý zájem, když jsem mu řekl, že jsem vnuk Elizy Orneové z Arkhamu, narozené 1867, která se v sedmnácti letech provdala za Jamese Williamsona z Ohia.

Ukázalo se, že můj strýc z matčiny strany zde byl před mnoha lety na výpravě podobné té mé a že rodina mé babičky byla místní rarita. Pan Peabody říkal, že byly značné dohady okolo manželství jejího otce, Benjamina Ornea, hned po občanské válce; předkové nevěsty byli podivně záhadní. Nevěsta měla být osiřelé dítě Marshů z New Hampshiru - sestřenice Marshů z Essexu -, ale byla vychována ve Francii a věděla jen málo o své rodině. Poručník složil v jedné bostonské bance peníze ve prospěch její a francouzské vychovatelky; avšak jméno tohoto poručníka arkhamští obyvatelé neznali a po čase zmizel, takže vychovatelka byla k další výchově pověřena soudem. Ta Francouzka - nyní již dlouho mrtvá - byla velice skoupá na slovo a byli tací, co říkali, že toho věděla víc, než řekla.

Ale nejvíce zarážející bylo, že nikdo mezi známými rodinami v New Hampshiru nebyl schopen určit bydliště údajných rodiče mladé ženy - Enocha Marshe a Lydie rozené Meserveové. Mnozí pokládali za možné, že je nemanželskou dcerou některého prominentního Marshe. Určitě měla pravé marshovské oči. Nejvíce dohadů vzniklo po její časné smrti - zemřela po narození mé babičky, svého jediného dítěte. Se jménem Marsh se mi spojovaly jakési nepříjemné dojmy, a nebylo mi proto příjemné, když jsem zjistil, že patří k mému vlastnímu rodu. Ani jsem nebyl potěšen poznámkou pana Peabodyho, že mám pravé marshovské oči. Byl jsem však vděčný za údaje, které - jak jsem viděl - budou cenné; a získal jsem obsáhlé poznámky a soupis odkazů týkajících se dobře dokumentované rodinu Orneů.

Z Bostonu jsem jel rovnou domů do Toleda a později strávil měsíc v Maumee, abych se zotavil po svém zlém zážitku. V září jsem nastoupil do posledního ročníku v Obelinu a do června následujícího roku jsem pilně studovala věnoval se užiteč-ným činnostem - prožitou hrůzu mi připomínaly jen občasné návštěvy vládních úředníků, které souvisely s vyšetřováním vyvolaným mými žádostmi a svědectvím. Kolem poloviny července - přesně za rok po mé innsmouthské zkušenosti - jsem strávil ty."den v Clevelandu s rodinou mé zemřelé matky a srovnával jsem některá nová genealogická data s různými poznámkami, tradicemi a zbytky rodinných dokladů, a uvažoval jsem, jaké spojovací schéma bych mohl sestavit.

Neměl jsem zrovna radost z této práce, protože atmosféra domácnosti Williamsonových mě vždy stísňovala. Bylo tam morbidní napětí a moje matka mě jako dítě nikdy nepobízela k návštěvě svých rodičů, i když svého otce vždy ráda viděla, přijel-li do Toleda. Moje babička narozená v Arkhamu se mi zdála zvláštní, téměř jsem se jí bál a nemyslím, že jsem truchlil, když zmizela. Tehdy mi bylo osm a říkalo se, že ze zármutku nad sebevraždou mého strýce Douglase - svého nejstaršího syna - se někam zatoulala. Zastřelil se po své cestě do Nové Anglie, nepochybně po té cestě, kterou mi připomněli v Arkhamské historické společnosti.

Tento strýc se jí podobal a také jsem ho nikdy neměl rád. Něco jako strnulý, nehnutý výraz obou ve mně vyvolával nejasný, nevypočitatelný strach. Maminka a strýc Walter tak nevypadali, ti byli podobní svému otci, ačkoliv chudák malý bratranec Lawrence - Walterův syn - byl téměř přesná napodobenina své babičky, než byl pro svůj zdravotní stav trvale umístěn v sanatoriu v Cantonu. Neviděl jsem ho čtyři roky, ale můj strýc jednou naznačil, že jeho duševní i fyzický stav je velice špatný. Toto trápení bylo přede dvěma roky pravděpodobně hlavní příčinou smrti jeho matky .

Můj dědeček a jeho ovdovělý syn Walter tvořili nyní clevelandskou domácnost, ale vzpomínka na zašlé časy na ní pevně lpěla. To místo jsem stále neměl rád a snažil jsem se dokončit své výzkumy co nejrychleji. Záznamy a staré příběhy o William Bonech byly bohatě doplňovány mým dědečkem, ale s údaji o Orneových jsem byl odkázán na strýce Waltera, který mi dal 1; dispozici svůj archiv včetně poznámek, dopisů, výstřižků, památek, fotografií a miniatur.

Bylo to tehdy, když jsem se probíral dopisy a fotografiemi ze strany Orneů, kdy jsem začal propadat hrůze z vlastních předků. Jak jsem řekl, moje babička a strýc Douglas mě vždy znepokojovali. Nyní, léta po jejich smrti„ jsem prohlížel jejich tváře na fotografiích se zvýšeným pocitem odporu a odcizení. Zpočátku jsem nerozuměl tě změně, ale postupně se tni počalo vtírat do podvědomí hrůzyplné srovnávání bez ohledu na trvalý vědomý odpor; bránil jsem se připustit byť sebemenší podezření. Bylo jasné, že typický výraz těchto tváří napovídal něco, co jsem v nich dříve neviděla co ve mně vyvolávalo paniku, když jsem o tom hlouběji přemýšlel.

Ale největší šok byl, když mi strýc ukázal orneovské šperky, uložené v sejfu ve městě. Některé byly pěkné a docela inspirující, ale byla tu krabice zvláštních starých šperků, pocházejících od mé tajemné prababičky, které mi strýc ani nechtěl ukázat. Říkal, že jsou velmi bizarní a téměř odpudivě, a pokud věděl, nikdy nebyly nošeny na veřejnosti, i když si je má babička ráda prohlížela. Nejasné povésti o četných nešťastných náhodách, o nichž mluvila francouzská vychovatelka, říkaly, že v Nové Anglii by se nosit neměly, ale v Evropě by to bylo celkem bezpečné.

Když můj strýc začal pomalu a zdráhavě rozbalovat šperky, naléhal, abych se nevyděsil podivností a ohyzdností designu. Umělci a archeologové, kteří je viděli, prohlásili umělecké provedení za vynikající a exoticky skvělé, ačkoliv ani jeden nebyl schopen určit, z jakého jsou materiálu, nebo zařadit je do určitého uměleckého stylu. Byly zde dva náramky, tiára a zvláštní pektorální kříž; tento kříž měl reliéf figur téměř neúnosné výstřednosti.

Během tohoto líčení jsem tvrdě držel na uzdě své emoce, ale má tvář musela prozrazovat vzrůstající strach. Můj strýc se zdál být znepokojen, a přerušil rozbalování a zkoumal výraz mého obličeje. Pokynul jsem mu, aby pokračoval, což udělal s novým zdráháním. Nějakou reakci asi očekával, když rozbalil první kousek - -, ale pochybuji, že očekával to, co se stalo. Ani já jsem to neočekával, domníval jsem se, že jsem byl dostatečně varován vzhledem k tomu, co to bylo za šperky. Tiše jsem omdlel, právě tak jako před rokem na trním zarostlé železniční trati.

Od toho dne byl můj život noční můrou zádumčivosti a obav a nevím, do jaké míry to byla strašlivá pravda a do jaké šílenství. Moje prababička byla Marshová neznámého původu, jejíž manžel žil v Arkhamu - a neříkal starý Zadok, že dcera Obeda Marshe z nestvůrné matky se provdala podfukem za arkhamského muže? Co to mumlal ten starý opilec o podobě mých očí očím kapitána Obeda? Také v Arkhamu mi správce říkal, že mám pravé marshovské oči. Byl Obed Marsh můj vlastní prapradědeček? Kdo - nebo co - vlastně byla má praprababička? Ale možná že to bylo všechno bláznovství. Ony bělavě zlaté ozdoby mohly být snadno zakoupeny otcem mé prababičky od nějakého innsmouthského námořníka, ať už to byl kdokoliv. A onen pohled zírajících očí v tvářích mé babičky a sebevražedného strýce může být čirá fantazie, zesílená innsmouthským stínem, který tak temně zabarvil mou představivost. Ale proč se můj strýc zabil po pátrání po předcích v Nové Anglii?

Více než dva roky jsem s částečným úspěchem potlačoval tyto úvahy. Můj otec mi zajistil místo v pojišťovně a já se ponořil do všední práce co nejhlouběji. Avšak v zimě 1930-31 začaly sny. Zpočátku nebyly časté, ale zákeřné. Jak však týdny plynuly, stávaly se častější a živější. Otvíraly se přede mnou velké vodní plochy a zdálo se mi, že procházím s doprovodem bizarních ryb obrovským ponořeným sloupořadím a bludištěm zarostlých kyklopských zdí. Pak se začínaly ukazovat jiné přízraky, které mne, když jsem se probudil, naplňovaly nepojmenovatelnou hrůzou. Ale ve snách mě vůbec neděsily - byl

jsem jedním z nich, oblečen v jejich nelidskou parádu, pohyboval jsem se vodními cestami a modlil se ke zlu v jejich podmořských svatyních.

Bylo toho daleko víc, než co jsem si mohl zapamatovat, ale i jen to, na co jsem si každé ráno vzpomněl, stačilo, aby mne to puncovalo na blázna nebo génia, pokud bych si vůbec dovolil to napsat. Cítil jsem, že jakýsi hrůzu nahánějící vliv se mě snaží postupně vytáhnout ze zdravého světa užitečného života do nepopsatelných propastí temna a odcizení; a tento vývoj se na mně zle projevil. Moje zdraví a vzhled byly stále horší, až jsem se nakonec musel vzdát svého zaměstnání a přijmout neměnný a osamělý život invalidy. Soužila mě podivná nervová choroba a časem jsem zjistil, že jsem téměř neschopen zavřít oči.

Tehdy jsem se s narůstající poplašeností začal sledovat v zrcadle. Pozorovat pomalé zohyzdění nemocí není radostné, ale v mém případě zde bylo v pozadí něco plíživého a více matoucího. Zdálo se, že to otec také pozoruje, neboť se na mě začal podezřívavě a téměř poděšeně dívat. Co se to se mnou dělo? Je možně, že jsem se začal podobat babičce a strýci Douglasovi?

Jedné noci jsem měl strašlivý sen, v němž jsem pod mořskou hladinou potkal svou babičku. Žila ve světélkujícím paláci s četnými terasami, se zahradami s divnými, malomocnými korály s groteskními, protilehle uspořádanými výkvěty a vítala mě s vřelostí, která byla spíš cynická. Změnila se jako ti, kteří se proměnili k životu ve vodě, a řekla mi, že nikdy nezemřela. Spíše odešla na místo, o kterém se dověděl její mrtvý syn, a vstoupila do království, jehož divy, předurčené také pro něj, odmítl s kouřící pistolí. To také mělo být mé království - nemohu mu uniknout. Nikdy nezemřu, ale budu žít s těmi, kteří žili předtím, než člověk kdy kráčel po této zemi.

Potkal jsem také tu, co byla její babička. Po osmdesát tisíc let Pth-thya-l yi žila v Y ha-nthlei a tam se vrátila, když Obed Marsh zemřel. Y ha-nthlei nebyl nikdy zničen, když lidé z povrchu země stříleli smrt do moře. Byl poškozen, ale ne zničen. Ti skrytí v hlubinách nemohou být nikdy zničeni, i když třetihorní kouzla zapomenutých Prastarých je mohla někdy držet v šachu. Nyní odpočívají, ale jednoho dne, vzpomenou-li si, znovu povstanou, aby vzdali hold Velkému Cthulhu. Příště to bude město větší než Innsmouth. Mají v úmyslu se rozrůstat a vychovají ty, kdož jim pomohou, ale musí ještě počkat. Za smrt lidí nahoře na zemi se budu muset kát, ale to nebude nijak těžké. To byl ten sen, kdy jsem viděl shoggoth poprvé, a tím pohledem jsem se probudil s šíleným výkřikem. To ráno mi zrcadlo s určitostí řeklo, že jsem získal innsnaouthský vzhled.

Zatím jsem se nezastřelil, jako to udělal můj strýc Douglas. Koupil jsem si automatickou pistoli a téměř jsem to udělal, ale určité sny mě odradily. Napjaté mezní stavy hrůzy ustoupily a já, místo abych se jich bál, se cítil podivně přitahován do neznámých mořských hloubek. Slyšel jsem a dělal jsem ve spánku podivné věci a vzbouzel jsem se s jakýmsi rozjařením místo hrůzou. Nevěřím, že potřebuji čekat na plnou přeměnu, jako čekala většina. Jestliže budu čekat, můj otec mě asi zavře do sanatoria, jako zavřeli mého ubohého malého bratrance. Dole mne očekává úžasná neslýchaná nádhera a já ji už brzo vyhledám. Já R´lyeh! Cthulhu fhtagn! Iä! Iä! Ne, nezastřelím se, nikdo mě nepřinutí, abych se zastřelil!

Musím připravit útěk svého bratrance z toho cantonského blázince a půjdeme společně do kouzelně zastíněného Innsmouthu. Poplaveme k tomu zadumanému útesu v moři a potopíme se černými propastmi k ohromnému a mnohými sloupy ozdobenému Y ha-nthlei a v tomto doupěti Nevyzpytatelných se navěky ponoříme do zázraku a slávy.